

2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU

BAĞLI DİĞER MEVZUAT

İÇİNDEKİLER

2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU	3
Atık Yönetimi Yönetmeliği	6
Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	9
Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği	10
Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği	11
Atık Yağların Yönetimi Yönetmeliği	13
Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik	14
Atıkların Yakılmasına İlişkin Yönetmelik	14
Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği	15
Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği	16
Geri Kazanım Katılım Payına İlişkin Yönetmelik	17
Madencilik Faaliyetleri ile Bozulan Arazilerin Doğaya Yeniden Kazandırılması Yönetmeliği	17
Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Hakkında Yönetmelik	17
Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği	18
Poliklorlu Bifenil ve Poliklorlu Terfenillerin Kontrolü Hakkında Yönetmelik	19
Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği	19
Maden Atıkları Yönetmeliği	21
Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği	22
Atıktan Türetilmiş Yakıt, Ek Yakıt ve Alternatif Hammadde Tebliği	22
Ömrünü Tamamlamış Araçların Depolaması, Arındırılması, Sökümü Teknik Usuller Tebliği ...	23
Kompost Tebliği	23
Sıfır Atık Yönetmeliği	24
5312 SAYILI DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MAD. KİRLENMESİNE DAİR KANUN	27
Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Mad. Kirlenmesi Yönetmeliği	28
Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği	30
Yüzme Suyu Kalitesinin Yönetimine Dair Yönetmelik	31

Dip Tarama Malzemesinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği	31
Denizlerde Faaliyet Gösteren Balık Çiftliklerinin Çevresel Yönetimi Yönetmeliği	31
Bazı Akaryakıt Türlerindeki Kükürt Oranının Azaltılmasına İlişkin Yönetmelik	32
Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği	32
Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği	33
Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	34
İyonlaştırıcı Olmayan Radyasyonun Olumsuz Etkilerinden Korunmasına Yönelik Yönetmelik	35
Koku Oluşturan Emisyonların Kontrolü Hakkında Yönetmelik	35
Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği	36
Egzoz Gazı Emisyonu Kontrolü Yönetmeliği	36
Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yön.	37
Maddelerin ve Karışımların Özelliklerinin Belirlenmesinde Uygulanacak Test Yön. Hak. Yön.	39
Zararlı Maddeler ve Karışımlara İlişkin Güvenlik Bilgi Formları Hakkında Yönetmelik	39
Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik	41
Kalıcı Organik Kirleticiler Hakkında Yönetmelik	41
Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesi Usul. Esas. Yön.	42
Atıksu Toplama ve Uzaklaştırma Sistemleri Hakkında Yönetmelik	43
ÇK 29. Md. Atıksu Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanması Usul. Esas. Yön.	43
Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik	44
Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği	44
Kum Çakıl ve Benzeri Maddelerin Alınması, İşletilmesi ve Kontrolü Yönetmeliği	44
Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği	45
Tehlikeli Maddelerin Su ve Çevresinde Neden Olduğu Kirliliğin Kontrolü Yönetmeliği	46
Toprak Kirliliğinin Kontrolü ve Noktasal Kaynaklı Kirlenmiş Sahalara Dair Yönetmelik	46
Sera Gazı Emisyonlarının Takibi Hakkında Yönetmelik	47
Ozon Tabakasını İncelten Maddelere İlişkin Yönetmelik	47
Florlu Sera Gazlarına İlişkin Yönetmelik	48

2872 SAYILI ÇEVRE KANUNU

Amaç:

Bu Kanunun amacı, bütün canlıların ortak varlığı olan çevrenin, sürdürülebilir çevre ve sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda korunmasını sağlamaktır.

Tanımlar:

Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,

Çevre korunması: Çevresel değerlerin ve ekolojik dengenin tahribini, bozulmasını ve yok olmasını önlemeye, mevcut bozulmaları gidermeye, çevreyi iyileştirmeye ve geliştirmeye, çevre kirliliğini önlemeye yönelik çalışmaların bütünü,

Çevre kirliliği: Çevrede meydana gelen ve canlıların sağlığını, çevresel değerleri ve ekolojik dengeyi bozabilecek her türlü olumsuz etkiyi,

Sürdürülebilir çevre: Gelecek kuşakların ihtiyaç duyacağı kaynakların varlığını ve kalitesini tehlikeye atmadan hem bugünün hem de gelecek kuşakların çevresini oluşturan tüm çevresel değerlerin her alanda (sosyal, ekonomik, fizikî vb.) islahı, korunması ve geliştirilmesi sürecini,

Doğal varlık: Bütün bitki, hayvan, mikroorganizmalar ile bunların yaşama ortamlarını,

Doğal kaynak: Hava, su, toprak ve doğada bulunan cansız varlıkları,

Kirleten: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,

Ekosistem: Canlıların kendi aralarında ve cansız çevreleriyle ilişkilerini bir düzen içinde yürüttükleri biyolojik, fiziksel ve kimyasal sistemi,

Atıksu: Eysel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş suları,

Arıtma tesisi: Her türlü faaliyet sonucu oluşan katı, sıvı ve gaz halindeki atıkların yönetmeliklerde belirlenen standartları sağlayacak şekilde arıtıldığı tesisleri,

Ekolojik denge: İnsan ve diğer canlıların varlık ve gelişmelerini doğal yapılarına uygun bir şekilde sürdürebilmeleri için gerekli olan şartların bütünü,

Atık: Herhangi bir faaliyet sonucunda oluşan, çevreye atılan veya bırakılan her türlü maddeyi,

Katı atık: Üreticisi tarafından atılmak istenen ve toplumun huzuru ile özellikle çevrenin korunması bakımından, düzenli bir şekilde bertaraf edilmesi gereken katı atık maddeleri,

Tehlikeli atık: Fiziksel, kimyasal ve/veya biyolojik yönden olumsuz etki yaparak ekolojik denge ile insan ve diğer canlıların doğal yapılarının bozulmasına neden olan atıklar ve bu atıklarla kirlenmiş maddeleri,

Çevresel etki değerlendirmesi: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,

Çevre yönetimi: İdarî, teknik, hukukî, politik, ekonomik, sosyal ve kültürel araçları kullanarak doğal ve yapay çevre unsurlarının sürdürülebilir kullanımını ve gelişmesini sağlamak üzere yerel, bölgesel, ulusal ve küresel düzeyde belirlenen politika ve stratejilerin uygulanmasını,

Çevreye ilişkin bilgi: Su, hava, toprak, bitki ve hayvan varlığı ile bunları olumsuz olarak etkileyen veya etkileme ihtimali bulunan faaliyetler ve alınan idarî ve teknik önlemlere ilişkin olarak mevcut bulunan her türlü yazılı, sözlü veya görüntülü bilgi veya veriyi,

Risk değerlendirmesi: Belirli kimyasal madde ya da maddelerin potansiyel tehlikelerinin belirlenmesi ve sonuçlarının hesaplanması yönünde kullanılan yöntemler bütünü,

Hava kalitesi: İnsan ve çevresi üzerine etki eden hava kirliliğinin göstergesi olan, çevre havasında mevcut hava kirleticilerin artan miktarıyla azalan kalitelerini, ifade eder.

İlkeler:

Çevrenin korunmasına, iyileştirilmesine ve kirliliğinin önlenmesine ilişkin genel ilkeler şunlardır:

Başta idare, meslek odaları, birlikler ve sivil toplum kuruluşları olmak üzere herkes, çevrenin korunması ve kirliliğın önlenmesi ile görevli olup bu konuda alınacak tedbirlere ve belirlenen esaslara uymakla yükümlüdürler.

Kirletme yasağı:

Her türlü atık ve artığı, çevreye zarar verecek şekilde, ilgili yönetmeliklerde belirlenen standartlara ve yöntemlere aykırı olarak doğrudan ve dolaylı biçimde alıcı ortama vermek, depolamak, taşımak, uzaklaştırmak ve benzeri faaliyetlerde bulunmak yasaktır.

Kirlenme ihtimalinin bulunduğu durumlarda ilgililer kirlenmeyi önlemekle; kirlenmenin meydana geldiği hallerde kirleten, kirlenmeyi durdurmak, kirlenmenin etkilerini gidermek veya azaltmak için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.

Çevresel etki değerlendirilmesi:

Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Deęildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

İzin alma, arıtma ve bertaraf etme yükümlülüğü:

Üretim, tüketim ve hizmet faaliyetleri sonucunda oluşan atıklarını alıcı ortamlara doğrudan veya dolaylı vermeleri uygun görülmeyen tesis ve işletmeler ile yerleşim birimleri atıklarını yönetmeliklerde belirlenen standart ve yöntemlere uygun olarak arıtmak ve bertaraf etmekle veya ettirmekle ve öngörülen izinleri almakla yükümlüdürler.

Atık üreticileri uygun metot ve teknolojiler ile atıklarını en az düzeye düşürecek tedbirleri almak zorundadırlar.

Geri kazanım imkânı olmayan atıklar, yönetmeliklerle belirlenen uygun yöntemlerle bertaraf edilir.

Gürültü:

Kişilerin huzur ve sükununu, beden ve ruh sağlığını bozacak şekilde ilgili yönetmeliklerle belirlenen standartlar üzerinde gürültü ve titreşim oluşturulması yasaktır.

Ulaşım araçları, şantiye, fabrika, atölye, işyeri, eğlence yeri, hizmet binaları ve konutlardan kaynaklanan gürültü ve titreşimin yönetmeliklerle belirlenen standartlara indirilmesi için faaliyet sahipleri tarafından gerekli tedbirler alınır.

İdari nitelikteki cezalar:

Egzoz gazı emisyon ölçümü yaptırmayan motorlu taşıt sahiplerine; taşıtın imalatında bulunan egzoz gazı emisyon kontrol sistemi olan katalitik konvertör/katalizör/dizel partikül filtresi olmadan kullanılan motorlu taşıt sahibine; hava kirliliği yönünden önemli etkileri nedeniyle kurulması ve işletilmesi yönetmelikle izne tâbi tutulan tesisleri; yetkili makamlardan izin almadan kuran ve işletenlere, hava kirliliği yönünden kurulması ve işletilmesi izne tâbi olmayan tesislerin işletilmesi sırasında yönetmelikle belirlenen standartlara aykırı emisyonu neden olanlara; Kokuya sebep olan emisyonların, yönetmelikle belirlenen sınır değerlerin üzerinde çevreye verilmesine sebep olanlara; benzin ve naftanın depolanması, dolumu ve tankerlerle nakliyesine ilişkin terminaller, dolum adaları veya akaryakıt istasyonlarında kullanılan her türlü düzenek, tesis ile tankerlerden salınan uçucu organik bileşiklerin kontrolüne ilişkin Bakanlıkça belirlenen esas ve kriterlere uymayanlara; katı yakıt özelliklerini sağlamayan yakıtları ithal eden veya satanlara; katı yakıtların depolanması, taşınması, yüklenmesi, boşaltılması veya torbalanmasına ilişkin düzenlemelere uymayanlara; idari para cezası verilir.

Kirletenin sorumluluğu:

Çevreyi kirletenler ve çevreye zarar verenler sebep oldukları kirlenme ve bozulmadan doğan zararlardan dolayı kusur şartı aranmaksızın sorumludurlar.

Kirletenin, meydana gelen zararlardan ötürü genel hükümlere göre de tazminat sorumluluğu saklıdır.

Geri Kazanım Katılım Payı Tutarı - 1 Sayılı Liste:

Plastik poşetler, araç lastikleri, dolgu lastikler, akümülatörler, piller, araç bataryaları, madeni yağlar, bitkisel yağlar, elektrikli ve elektronik eşyalar, ilaçlar, içecek ambalajları, metal ambalajlar, kağıt karton ağırlıklı kompozit ambalajlar, kağıt karton ambalajlar ve ahşap ambalajlar yer almaktadır.

ATIK YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı;

- a) Atıkların oluşumundan bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanmasına,
 - b) Atık oluşumunun azaltılması, atıkların yeniden kullanımı, geri dönüşümü, geri kazanımı gibi yollar ile doğal kaynak kullanımının azaltılması ve atık yönetiminin sağlanmasına,
 - c) Çevre ve insan sağlığı açısından belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip, bu Yönetmeliğin kapsamındaki ürünlerin üretimi ile piyasa gözetimi ve denetimine,
- ilişkin genel usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; yönetmelik eki (Ek-4) atık listesinde verilen atıkları ve genişletilmiş üretici sorumluluğu çerçevesinde yönetimi sağlanan elektrikli ve elektronik eşya, ambalaj, araç, pil ve akümülatör ürünlerini kapsar.

Bu Yönetmelik hükümleri;

- a) Atmosfere salınan gaz emisyonları,
 - b) Radyoaktif atıkları,
 - c) Atıksuları,
 - ç) Kullanılamaz durumdaki patlayıcıları ve atıklarını,
 - d) Kontamine olmamış hafriyat toprağını,
 - e) Kazılmamış kirlenmiş (yerinde) toprak,
 - f) Hayvan kavrularını, tarımsal amaçlı kullanılan hayvansal dışkıyı,
 - g) Biyogaz ya da kompost gibi geri kazanım tesisleri ile beraber yakma, yakma veya düzenli depolama tesislerine gönderilen hayvansal atıklar hariç diğer hayvansal yan ürünleri,
 - ğ) Tarım ormancılık faaliyetlerinde veya doğaya zarar vermeyen ve insan sağlığını tehdit etmeyen prosesler ya da metotlar aracılığıyla biyokütleden enerji üretiminde kullanılan diğer doğal ve zararsız tarımsal veya ormancılık madde ve malzemelerini,
 - h) Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarının, limanlarda kurulu bulunan atık kabul tesislerine ve/veya atık alma gemilerine verilmesini,
- kapsamaz.

Tanımlar:

Ara depolama tesisi: Atıkların ön işlem, geri kazanım veya bertaraf tesislerine ulaştırılmadan önce, atık miktarı yeterli kapasiteye ulaşıncaya kadar güvenli bir şekilde depolandığı tesisi,

Atık: Üreticisi veya fiilen elinde bulunduran gerçek veya tüzel kişi tarafından çevreye atılan veya bırakılan ya da atılması zorunlu olan herhangi bir madde veya materyali,

Atık getirme merkezi: Kaynağında ayrı toplanan atıkların geri kazanıma ve/veya bertarafa gönderilmesi amacıyla bırakıldığı merkezleri,

Atık işleme: Atıkların ön işlemler ve ara depolama dâhil olmak üzere Yeterlilik ekindeki (ek-2/A, ek-2/B) geri kazanım ya da bertaraf işlemlerini,

Atık sahibi: Atık üreticisi ya da atığı zilyetliğinde veya mülkiyetinde bulunduran gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

Ayrı toplama: Atıkların türlerine ve özelliklerine göre ayrı biriktirilmesini,

Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi, kurum, kuruluş ve işletme ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işlem, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

Atık yönetimi: Atığın oluşumunun önlenmesi, kaynağında azaltılması, yeniden kullanılması, özelliğine ve türüne göre ayrılması, biriktirilmesi, toplanması, geçici depolanması, taşınması, ara depolanması, geri dönüşümü, enerji geri kazanımı dâhil geri kazanılması, bertarafı, bertaraf işlemleri sonrası izlenmesi, kontrolü ve denetimi faaliyetlerini,

Atık yönetim planı: Çevreyle uyumlu bir şekilde atık yönetimini sağlamak üzere hazırlanan kısa ve uzun vadeli program ve politikaları içeren planı,

Biyo-bozunur atık: Park, bahçe ve evler ile lokantalar, satış noktaları, gıda üretim ve benzeri tesislerden kaynaklanan oksijenli veya oksijensiz ortamda bozunmaya uğrayabilen atıkları,

Bertaraf: İkincil amacı enerji geri kazanımı olsa dahi geri kazanım olarak kabul edilmeyen ve Yönetmelik ekinde (ek-2/A) yer alan işlemlerden herhangi birini,

Geçici depolama: Atıkların, atık üreticisi tarafından işleme tesislerine ulaştırılmadan önce güvenli bir şekilde bekletilmesini,

Geri dönüşüm: Enerji geri kazanımı ve yakıt olarak kullanımı ya da dolgu yapmak üzere atıkların tekrar işlenmesi hariç olmak üzere, organik maddelerin tekrar işlenmesi dâhil atıkların işlenerek asıl kullanım amacı ya da diğer amaçlar doğrultusunda ürünlere, malzemelere ya da maddelere dönüştürüldüğü herhangi bir geri kazanım işlemini,

Geri kazanım: Piyasada ya da bir tesiste kullanılan maddelerin yerine ikame edilmek üzere atıkların faydalı bir amaç için kullanıma hazır hale getirilmesinde yer alan ve Yeterlilik ekinde (ek-2/B) listelenen işlemleri,

Kirleten öder ilkesi: Kirlenme ve bozulmanın önlenmesi, sınırlandırılması, giderilmesi ve çevrenin iyileştirilmesi için yapılan harcamaların kirleten veya bozulmaya neden olanlar tarafından karşılanmasını,

Kompost: Organik esaslı atıkların oksijenli veya oksijensiz ortamda ayrıştırılması suretiyle üretilen ürünü,

Ön işlem: Ayırma işlemi dâhil olmak üzere atıkların hacmini veya tehlikelilik özelliklerini azaltmak, yönetimini kolaylaştırmak veya geri kazanımını artırmak amacıyla atığa uygulanan fiziksel, ısı, kimyasal veya biyolojik işlemlerden bir veya birkaçını,

Önleme: Ürünlerin yeniden kullanılması veya kullanım ömürlerinin uzatılması ile atık miktarının azaltılması, ürün üretiminde zararlı maddelerin azaltımı ve üretilen atığın çevre ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerinin en aza indirilmesine ilişkin herhangi bir madde ya da malzeme atık haline gelmeden önce alınacak tedbirleri,

Toplama: Atıkların ayrı toplandığı yerlerden taşınması amacıyla alınmasını,

Toplama-ayırma tesisi: Atıkların toplandığı ve cinslerine göre sınıflandırılarak ayrıldığı atık işleme tesisini,

Yeniden kullanım: Ürünlerin ya da atık olmayan bileşenlerin tasarlandığı şekilde aynı amaçla kullanıldığı herhangi bir işlemi,

Yeniden kullanıma hazırlama: Atık olan ürün veya ürün bileşenlerinin başka ön işleme tabi olmasına gerek kalmadan temizleme, onarım ya da kontrol işlemleri ile tasarlandığı şekilde getirilmesini,

Atık taşıma aracı: Atıkların taşınması amacıyla kullanılan, teknik kriterleri Bakanlıkça belirlenen aracı, ifade eder.

Yönetmelik; ambalaj, akümülatör, araç, elektrikli ve elektronik eşya (EEE), hafriyat toprağı, poliklorlubifenil (PCB) ve pil tanımlarını da içermektedir.

Atık Kodu Belirleme Hiyerarşisi ve Atık Kodu Açıklamaları Ek-1 (*, A, M, -99)

Bertaraf Yöntemleri Ek-2/A (D1 – D15)

Geri Kazanım İşlemleri Ek-2/B (R1 – R13)

Tehlikeli Kabul Edilen Atıkların Özellikleri Ek-3/A

Bunlar; H1 Patlayıcı; H2 Oksitleyici; H3-A Yüksek Oranda Alevlenir; H3-B Alevlenir; H4 Tahriş edici; H5 Zararlı; H6 Toksik; H7 Kanserojen; H8 Aşındırıcı (Korozif); H9 Enfeksiyon yapıcı; H10 Üreme sistemine toksik; H11 Mutajenik; H12 Havayla, suyla veya bir asitle temas etmesi sonucu zehirli veya çok zehirli gazları serbest bırakan atıklar; H13 Hassaslaştırıcı; H14 Ekotoksik; H15 Bertarafı sonrasında herhangi bir yolla, yukarıda listelenen karakterlerden herhangi birine sahip başka bir madde (sızıntı suyu gibi) ortaya çıkabilecek atık.

Tehlikeli Atık Eşik Konsantrasyonları Ek-3/B

Atık Listesi Ek-4

AMBALAJ ATIKLARININ KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, sürdürülebilir bir şekilde çevrenin korunması ve geliştirilmesi için; çevresel açıdan belirli ölçütlere, temel şart ve özelliklere sahip ambalajların üretimine ve piyasaya arzına, ekonomik işletmelerin yükümlülük ve sorumluluklarına; ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen ambalaj atıklarının yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yöntemleri kullanılarak bertaraf edilecek miktarının azaltılmasına; döngüsel ekonomi ve kaynak verimliliği ilkeleri esas alınarak ambalaj ve ambalaj atıklarının depozito yönetim sistemi ve sıfır atık yönetim sistemi dâhil belirli bir yönetim sistemi içinde yönetilmesine; depozito yönetim sisteminin uygulanmasına; yönelik strateji ve politikalar ile idari, mali ve teknik usul ve esasların belirlenmesidir.

Tanımlar:

Ambalaj: Hammaddeden işlenmiş ürüne kadar, bir ürünün üreticiden kullanıcıya veya tüketiciye ulaştırılması aşamasında, taşınması, korunması, saklanması ve satışa sunulması için kullanılan herhangi bir malzemeden yapılmış iadesi olmayanlar da dâhil Yönetmelik ekinde (Ek-1) yer alan kriterler çerçevesinde tüm ürünleri,

Ambalaj atığı: Yönetimi Yönetmeliğindeki atık tanımına uyan her tür ambalajı ve ambalaj bileşenlerini,

Depozito yönetim sistemi: İlgili bakanlıkça belirlenen ve belirli bir depozito bedeli alınarak piyasaya sürülen ürünlerin tüketilmesi/kullanılması sonrasında iade alınması ve depozito bedelinin geri ödenmesine dayalı sistemi, ifade eder.

Satış noktalarının yükümlülükleri:

Depozito yönetim sistemine tabi tutulan ambalajlı ürünleri tüketicilere/kullanıcılara sunan satış noktaları, tüketiciler/kullanıcılar tarafından getirilen depozitolu boş ambalajların iade alınmasını ve depozito ücretinin geri ödenmesini sağlayacak sisteme dâhil olmakla yükümlüdürler.

Tüketici ve ambalajlanan ürün için gerekli güvenlik ve sağlık düzeyini sağlamaya yeterli olandan fazla hacim ve ağırlıkta ambalaj kullanılmaması zorunludur.

Ambalaj Tanımına İlişkin Açıklayıcı Örnekler Ek-1

Ambalaj İşaretleme Sistemi Ek-2

Ambalajların Üzerinde Kullanılacak Sembol Ek-3:

ATIK ELEKTRİKLİ VE ELEKTRONİK EŞYALARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminden nihai bertarafına kadar çevre ve insan sağlığının korunması amacıyla elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılması, bu sınırlandırmalardan muaf tutulacak uygulamaların belirlenmesi, elektrikli ve elektronik eşyaların ithalatının kontrol altına alınması, elektrikli ve elektronik atıkların oluşumunun ve bertaraf edilecek atık miktarının azaltılması için yeniden kullanım, geri dönüşüm, geri kazanım yöntem ve hedeflerine ilişkin hukuki ve teknik esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, Yönetmelik ekinde (Ek-1/A, Ek-1/B) yer alan kategorilere dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyaları kapsar.

Özel olarak askeri amaç taşımayan ürünler hariç, ülke güvenliğinin korunmasına yönelik ekipman, silah, mühimmat ve savaş gereçlerinde bulunan elektrikli ve elektronik eşyalar bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Tanımlar ve kısaltmalar:

Atık elektrikli ve elektronik eşya (AEEE): Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelikte yer alan atık tanımına uygun ve Yönetmelik ekinde (Ek-1/A) tanımlanan kategorilerde yer alan ürünlerin kullanım ömrü dolduğu andaki bütün bileşenlerini, unsurlarını ve ihtiva ettiği sarf malzemelerini,

Elektrikli ve elektronik eşya (EEE): Yönetmelik ekinde (Ek-1/A) yer alan kategorilere dâhil olan ve alternatif akımla 1000 Volt'u, doğru akımla da 1500 Volt'u geçmeyecek şekildeki kullanımlar maksadıyla tasarlanmış olan, uygun bir biçimde çalışması için elektrik akımına veya elektromanyetik alana bağımlı olan eşyaları ve bu akım ve alanların üretimi, transferi ve ölçümüne yarayan eşyaları,

Tüketicilerin yükümlülükleri:

Elektrikli ve elektronik eşya tüketicileri; AEEE'leri üreticilerin ve belediyelerin belirledikleri esaslara göre diğer evsel atıklardan ayrı olarak biriktirmekle; AEEE'lerini dağıtıcıların, belediyelerin, üreticilerin veya işleme tesislerinin oluşturdukları toplama yerlerine götürmekle veya götürülmesini sağlamakla ve kayıt dışı toplama yapanlara vermemekle, yükümlüdür.

Elektrikli ve Elektronik Eşya Kategorileri Ek-1/A

Elektrikli ve Elektronik Eşya Kategorileri Ayrıntılı Listesi Ek-1/B

Elektrikli ve Elektronik Eşyaların İşaretlenmesinde Kullanılacak Sembol Ek-6:

ATIK PİL VE AKÜMÜLATÖRLERİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; pil ve akümülatörlerin üretiminden başlayarak nihai bertarafına kadar; çevresel açıdan belirli kriter, temel koşul ve özelliklere sahip pil ve akümülatörlerin üretiminin sağlanmasına; insan sağlığına ve çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesine; etiketleme ve işaretleme ile pil ve akümülatör ürünlerinin kalite kontrolünün, ithalatının kontrolünün ve içerdiği zararlı madde miktarının kontrolünün sağlanmasına; ithalat, ihracat ve transit geçişlerine ilişkin esasların belirlenmesine; yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların sağlanmasına; zararlı madde içeren pil ve akümülatörlerin üretilmesinin, ihracatının, ithalatının ve satışının önlenmesine; atık pil ve akümülatörlerin geri kazanım veya nihai bertarafı için toplama sisteminin kurulmasına ve yönetim planının oluşturulmasına; yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesi için hukuki ve teknik esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; pil ve akümülatör ürünlerinin etiketlenmesi ve işaretlenmesi, üretilmesinde zararlı madde miktarının azaltılması, kullanıldıktan sonra atıklarının evsel ve diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, bertarafı ile ithalat, transit geçiş ve ihracatına ilişkin yasak, sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri, tabi olunacak sorumlulukları düzenler.

Endüstriyel kullanım amacına bağlı olarak kalıcı olarak yerleştirilmiş pillerin bulunduğu aletler, bilimsel ve mesleki alanda kullanılan, hayati önemi haiz tıbbi aygıtlara yerleştirilmiş piller, kalp pilleri, sadece uzman kişiler tarafından uzaklaştırılması gereken, kesintisiz olarak sürekli çalışması gereken aletler içindeki pil veya akümülatörler bu Yönetmelik kapsamı dışındadır.

Tanımlar:

Akümülatör: Endüstride ve araçlarda otomatik marş, aydınlatma veya ateşleme gücü için kullanılan, şarj edilebilir sekonder hücrelerde kurşunla sülfürik asit arasındaki kimyasal reaksiyon sonucu kimyasal enerjinin doğrudan dönüşümü ile üretilen elektrik enerjisi kaynağını,

Pil: Şarj edilmeyen primer hücrelerde kimyasal reaksiyon sonucu oluşan kimyasal enerjinin doğrudan dönüşümü ile üretilen elektrik enerjisi kaynağını,

Atık Pil ve Akümülatör: Yeniden kullanılabilir durumda olmayan, evsel atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, bertaraf edilmesi gereken kullanılmış pil ve akümülatörleri, ifade eder.

Pil Ürünlerinin Dağıtımını ve Satışını Yapan İşletmelerin Yükümlülükleri:

Pil ürünlerinin dağıtımını ve satışını yapan işletmeler;

- Pil üreticilerinin kuracakları sisteme uygun olarak tüketiciler tarafından getirilen atık pilleri ücretsiz olarak almakla,
- Atık pil toplama sistemi olmayan markaların pillerini satmamakla,
- Tüketicilerin getirdiği atık pilleri, üreticinin öngördüğü şekilde üreticiye veya üreticinin yetkilendirdiği bir kuruluşa gönderilmesini sağlamakla, yükümlüdür.

Akümülatör Ürünlerinin Dağıtımını ve Satışını Yapan İşletmeler ve Araç Bakım-Onarım Yerlerini İşletenlerin Yükümlülükleri:

Akümülatör ürünlerinin dağıtım ve satışını yapan işletmeler ve araç bakım-onarım yerlerini işletenler;

a) Tüketiciler tarafından getirilen atık akümülatörleri almakla, akümülatör üreticilerinin kuracakları sisteme katılmakla ve getirilen atık akümülatörlerin yenisinin alınmaması halinde depozito bedelini tüketiciye ödemekle, Tüketicilerin getirdiği atık akümülatörleri, üreticinin öngördüğü şekilde üreticiye veya üreticinin yetkilendirdiği bir kuruluşa dönmesini sağlamakla,

c) Atık akümülatörler için geçici depolama alanı oluşturmakla, atık akümülatörleri bu alanda doksan günden fazla tutmamakla, depolama zemininin sızdırmazlığı için depolama yerinin zeminini beton veya asfalttan oluşturarak aside karşı dayanıklı olmasını sağlamakla, duvarlarının aside karşı dayanıklı boya ile boyanmasını sağlamakla, sızdırma ve akıntı yapmayan akümülatörlerin beş adedinden fazlasını üst üste koymamakla, sızdıran akümülatörleri, aside dayanıklı sızdırmaz polipropilen kaplarda bulundurmamakla,

d) Toplanan atık akümülatörlerin kayıtlarını tutmak, bu kayıtları üreticiye bildirmek ve geçici depolama veya çevre lisanslı taşıyıcılara veya lisanslı geri kazanım tesislerine belgeli olarak teslim etmekle, yükümlüdür.

Tüketicilerin Yükümlülükleri:

Pil ve akümülatör tüketicileri;

a) Atık pilleri evsel atıklardan ayrı toplamakla, pil ürünlerinin dağıtımını ve satışını yapan işletmelerce veya belediyelerce oluşturulacak toplama noktalarına atık pilleri teslim etmekle,

b) Aracının akümülatörünü değiştirirken eskisini, akümülatör ürünlerinin dağıtım ve satışını yapan işletmeler ve araç bakım-onarım yerlerini işletenlerin oluşturduğu geçici depolama yerlerine ücretsiz teslim etmekle, eskilerini teslim etmeden yeni akümülatör alınması halinde depozito ödemekle,

c) Tüketici olan sanayi kuruluşlarının üretim süreçleri sırasında kullanılan tezgah, tesis, forklift, çekici ve diğer taşıt araçları ile güç kaynakları ve trafolarında kullanılan akümülatörlerin, atık haline geldikten sonra üreticisine teslim edilene kadar fabrika sahası içinde sızdırmaz bir zeminde doksan günden fazla bekletmemekle, yükümlüdür.

“İşaretleme Sembolü” Ek-1:

ATIK YAĞLARIN YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, atık yağların geçici depolanmasına, toplanmasına, taşınmasına, rafinasyona tabi tutulmasına, enerji geri kazanımının sağlanmasına ve bertaraf edilmesine ilişkin teknik ve idari esasların belirlenerek çevre ve insan sağlığının korunması ile doğal kaynakların verimli kullanımının sağlanmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Tanımlar:

Atık yağ: Orijinal kullanım amacına uygun olmayan ve Yönetmelik ekinde (Ek-1) atık kodları yer alan madeni yağları,

Atık yağ üreticisi: Faaliyetleri sonucu Yönetmelik ekinde (Ek-1) yer alan atık yağların oluşmasına neden olan gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

Baz yağ: TS 13369 standardında tanımlanan ürünü,

Madeni yağ: Baz yağına veya kimyasal sentez yöntemi ile işlenen maddelere, bazı katkıların ilavesi sonucu, hareketli ve temas halinde olan iki yüzey arasındaki sürtünme ve/veya aşınmayı azaltma veya soğutma özelliğine sahip mamul haline getirilen doğal veya yapay maddeleri,

Genel ilkeler:

Atık yağların toprağa, kanalizasyona, denizlere, göllere, akarsulara ve benzeri alıcı ortamlara verilmesi, akaryakıtla karıştırılması, akaryakıt olarak kullanılması, kullanılması ve uygun olmayan yöntemlerle geri kazanılması, yakılması ve/veya bertarafı yasaktır.

Atık yağların, bu yönetmelik ekinde (Ek-1) yer alan farklı gruptaki atık yağlarla ve diğer atıklar ile karıştırılmaması, kaynağında ayrı olarak biriktirilmesi ve uygun koşullarda geçici depolanması esastır.

Atık yağlara su, çözücü, toksik, tehlikeli ve/veya diğer maddelerin ilave edilmemesi esastır. Farklı gruplardaki atık yağların birbiriyle karıştırılmaması esastır.

Atık yağlar, Bakanlıktan toplama yetkisi almış atık yağ rafinasyon tesisleri ve yetkilendirilmiş kuruluşlarca toplanır ve taşınır.

Motorlu araç sahiplerinin motor yağı değişimlerini il müdürlüğünden izin belgesi almış motor yağı değişim noktalarında yaptırmaları esastır.

Atık Yağlara İlişkin Atık Kodları ve Atık Yağ Grupları Ek-1

Etiket Örnekleri Ek-2 (Geri Kazanılabılır Yağ):

ATIKLARIN DÜZENLİ DEPOLANMASINA DAİR YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; atıkların düzenli depolama yöntemi ile bertarafı sürecinde; oluşabilecek sızıntı sularının ve depo gazlarının toprak, hava, yeraltı suları ve yüzeysel suların üzerindeki olumsuz etkilerinin asgari düzeye indirilerek çevre kirliliğinin önlenmesine; atıkların türüne göre uygun depo tabanı teknik tasarımlarının yapılması ve düzenli depolama tesislerinin inşa edilmesine; düzenli depolama tesislerine atık kabulü işlemlerine; düzenli depolama tesislerinin işletilmesi, kapatılması ile kapatma sonrası kontrol ve bakım süreçlerine; işletme, kapatma ve kapatma sonrası bakım süreçlerinde sera etkisi de dâhil olmak üzere çevre ve insan sağlığı açısından risk teşkil edebilecek olumsuzlukların önlenmesine; mevcut düzenli depolama tesislerinin ıslahı, kapatılması ve kapatma sonrası bakım süreçlerine, ilişkin teknik ve idari hususlar ile uyulması gereken genel kuralları belirlemektir.

Tanımlar:

Düzenli depolama tesisi (DDT): Atıkların olduğu tesis içinde geri kazanım, ön işlem veya bertarafa gönderilmek üzere geçici depolandığı birimler, atığın geri kazanım veya ön işleme tabi tutulmak amacıyla üç yıldan daha kısa süreli ara depolandığı tesisler ile atığın bertaraf işlemine tabi tutulmak üzere bir yılı geçmeyecek şekilde ara depolandığı tesisler hariç olmak üzere atıkların yeraltı veya yer üstünde belirli teknik standartlara göre bertaraf edildiği sahaları, ifade eder.

Testler ve Numune Alma Metodları Ek-1

Atık Kabul Kriterleri Ek-2

ATIKLARIN YAKILMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, atıkların yakılmasının çevre üzerine olabilecek olumsuz etkilerini, özellikle hava, toprak, yüzey suları ve yeraltı sularında emisyonlar sonucu oluşan kirliliği ve insan sağlığı için ortaya çıkabilecek riskleri uygulanabilir yöntemlerle önlemek ve sınırlandırmaktır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, atık yakma ve beraber yakma tesisleri için gerekli asgari şartları kapsar.

Genel kurallar:

Yakma veya beraber yakma işlemine tabi tutulmadan önce atığın tehlikeli atık olup olmadığı, atık içeriğinde radyoaktif madde bulunup bulunmadığı belirlenir. Tehlikeli ve tehlikesiz atıkların yakılmasına veya beraber yakılmasına ilişkin aynı emisyon limit değerleri uygulanır.

Yakma ve beraber yakma işlemi sırasında üretilen ısının, elektrik enerjisine dönüştürme, üretim sürecinde kullanma ya da bölgesel ısıtmada kullanma gibi yöntemlerle en elverişli biçimde geri kazanılması esastır.

Emisyon Limit Değerleri Ek-5

BİTKİSEL ATIK YAĞLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; bitkisel atık yağların oluşumundan bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeden yönetiminin sağlanması, yönetiminde gerekli teknik ve idari standartların oluşturulması ve buna yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; Atık Yönetimi Yönetmeliğinin ekinde (ek-4) Atık Listesinde yer alan; “20 01 25 - Yenilebilir sıvı ve katı yağlar” kodu kapsamında değerlendirilen bitkisel atık yağlar ve “20 01 26* - 20 01 25 dışındaki sıvı ve katı yağlar (A)” kodu kapsamında değerlendirilen kullanılmış kızartmalık yağları kapsar.

Tanımlar:

Bitkisel atık yağ: Atık Yönetimi Yönetmeliğinde yer alan atık tanımına uygun bitkisel yağlar ile kullanılmış kızartmalık yağları,

Bitkisel atık yağ sahibi: Bitkisel atık yağ üreticisi ya da atığı zilyetliğinde veya mülkiyetinde bulunduran gerçek ve/veya tüzel kişiyi,

Bitkisel yağ: Bitkisel kökenli ve kullanım amacına uygun olarak piyasaya arz edilen gıda yağlarını, ifade eder.

Genel ilkeler:

Bitkisel atık yağların yönetimine ilişkin ilkeler şunlardır:

- a) Bitkisel atık yağların ithalatı yasaktır. İhracatı ve transit geçişiyle ilgili kurallar Atık Yönetimi Yönetmeliği hükümlerine tabidir.
- b) Bitkisel atık yağların kaynakta azaltımı, ayrı toplanması ve geri kazanımı esastır. Geri kazanıma uygun olmayan bitkisel atık yağlar bu Yönetmelik hükümleri doğrultusunda bertaraf edilir.
- c) Bitkisel atık yağlar ile bu yağların işlenmesi sonucu oluşan atıkların çevreye zarar verecek şekilde depolanması, taşınması, doğrudan veya dolaylı olarak yüzey suları ile yeraltı suyuna, denize, kanalizasyona, drenaj sistemi ile toprağa verilmesi ve mevcut düzenlemelerle belirlenen sınır değerleri aşarak hava kirliliğine neden olacak şekilde yakılması yasaktır.
- ç) Bitkisel atık yağların doğrudan veya dolaylı olarak yemeklik yağlara ve ham yağlara karıştırılması yasaktır.
- ğ) Bitkisel atık yağlar ilgili teknik düzenlemelere uygun olarak sadece biyodizel ve biyogaz üretiminde kullanılabilir.

Bitkisel Atık Yağ Ara Depolama Tesisleri Teknik Özellikleri Ek-1

HAFRIYAT TOPRAĞI, İNŞAAT VE YIKINTI ATIKLARININ KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının çevreye zarar vermeyecek şekilde öncelikle kaynaktan azaltılması, toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesine ilişkin teknik ve idari hususlar ile uyulması gereken genel kuralları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; kaynakları ve bileşenleri Yönetmelik ekinde (Ek-1) detaylı olarak belirtilen, beşeri faaliyetler ve doğal afetler sonrasında meydana gelen hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının, üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, geçici olarak biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesine ilişkin esasları kapsamaktadır.

Tanımlar:

Hafriyat Toprağı: İnşaat öncesinde arazinin hazırlanması aşamasında yapılan kazı ve benzeri faaliyetler sonucunda oluşan toprağı,

İnşaat Atıkları: Konut, bina, köprü, yol ve benzeri alt ve üst yapıların yapımı esnasında ortaya çıkan atıkları,

Tehlikeli İnşaat ve Yıkıntı Atıkları: İnşaat ve yıkıntı atıkları içerisinde bulunan asbest, boya, florasan ve benzeri zararlı ve tehlikeli atıkları,

Yıkıntı Atıkları: Konut, bina, köprü, yol ve benzeri alt ve üst yapıların tamirata, tadilatı, yenilenmesi, yıkımı veya doğal bir afet sonucunda ortaya çıkan atıkları, ifade eder.

Genel İlkeler:

Hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıklarının yönetimine ilişkin genel ilkeler şunlardır;

- a) Atıkların kaynağında en aza indirilmesi esastır.
- b) Bu atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, atıkların çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.
- c) Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının geri kazanılması ve özellikle alt yapı malzemesi olarak yeniden değerlendirilmesi esastır.
- d) Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının karıştırılmaması esastır.
- e) Sağlıklı bir geri kazanım ve bertaraf sisteminin oluşturulması için atıkların kaynağında ayrılması ve "seçici yıkım" esastır.
- f) Hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atığı üreticileri, atıklarının bertarafı için gerekli harcamaları karşılamakla yükümlüdürler.

Hafriyat Toprağı ve İnşaat/Yıkıntı Atıkları Ek-1

GERİ KAZANIM KATILIM PAYINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; Çevre Kanunu'nun ek-1 sayılı listesinde yer alan ürünlerden poşetler için satış noktalarından, diğer ürünler için piyasaya sürenlerden/ithalatçılardan tahsil edilecek geri kazanım katılım paylarının belirlenmesine, beyan edilmesine, tahsilatına ve izlenmesine; Kanunun ek-1 sayılı listesindeki ürünlerden, plastik poşetler için satış noktalarınca, diğer ürünler için piyasaya sürenlerce/ithalatçılarca uyulacak hükümlere; ilişkin idari ve teknik usul ve esasları belirlemektir.

MADENCİLİK FAALİYETLERİ İLE BOZULAN ARAZİLERİN DOĞAYA YENİDEN KAZANDIRILMASI YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; madencilik faaliyetleri, malzeme ve toprak temini için arazide yapılan kazılar, dökümler ve doğaya bırakılan atıklarla bozulan doğal yapının yeniden kazanılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLARIN KONTROLÜ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; çevre ve insan sağlığının korunması için araçlardan kaynaklanan atıkların oluşumunu engellemek, ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait parçaların yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım işlemleri ile bertaraf edilecek atık miktarını azaltmak, ekonomik operatörlerin ve geçici depolama alanlarının tabi olacakları standartları ve yükümlülükleri belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; Karayolları Trafik Yönetmeliğinde belirtilen M1, N1 kategorisindeki araçları, motosiklet ve motorlu bisiklet haricindeki üç tekerlekli araçları, bu kategorilerdeki ömrünü tamamlamış araçlar ile bunlara ait aksam parçaları ve malzemeleri kapsar.

Türk Silahlı Kuvvetleri envanterinde kayıtlı bulunan araçlar Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumuna teslim edilir.

Tanımlar:

Aksam parça: Bir araca üretimi esnasında dâhil edilen herhangi bir parçayı veya parçalar bütünü,

Araç: Motorlu Araçlar ve Römorkları Tip Onayı Yönetmeliği kapsamında yer alan, sürücü dışında en fazla 8 kişilik oturma yeri olan, yolcu taşımaya yönelik motorlu araçları (M1), azami ağırlığı 3500 kilogramı aşmayan motorlu yük taşıma araçlarını (N1) ve İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların Tip Onayı Yönetmeliği kapsamında yer alan, motosiklet ve motorlu bisiklet haricindeki üç tekerlekli araçları,

Araç sahibi: 13/10/1983 tarihli ve 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanununa göre araç hurdaya ayrılmadan önceki en son sahibini, ifade eder.

Genel ilkeler:

Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik hükümleri saklı kalmak kaydıyla ömrünü tamamlamış araçların kontrolüne ilişkin esaslar şunlardır;

- a) Ömrünü tamamlamış araçların ithalatı yasaktır.
- b) Geri dönüşüm uygulamalarını yaygınlaştırmak için araçlarda geri dönüştürülmüş malzeme kullanımı arttırılır.
- c) Yeni araçların ve bunlara ait malzeme ve parçaların tasarım ve üretimi, araç ömrünü tamamladıktan sonra sökülmesini, yeniden kullanımını, geri kazanımını ve geri dönüşümünü kolaylaştıracak şekilde yapılır.

Ömrünü Tamamlamış Araç Geçici Depolama ve İşleme Tesislerinin Asgari Teknik Özellikleri ve Bu Tesislerde Uygulanacak İşlemler Ek-1**ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ LASTİKLERİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ****Amaç:**

Bu Yönetmeliğin amacı, ömrünü tamamlamış lastiklerin; çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesine; geri kazanım veya bertarafı için toplama ve taşıma sisteminin kurulması, yönetim planının oluşturulması ve ömrünü tamamlamış lastiklerin yönetiminde gerekli düzenlemelerin ve standartların sağlanmasına; ithalatı, ihracatı ile transit geçişine ilişkin sınırlama ve yükümlülükler; yönelik idari ve teknik esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, bisiklet ve dolgu lastikleri hariç, ömrünü tamamlamış diğer tüm lastiklerin atıklardan ayrı olarak toplanması, taşınması, geçici depolanması, geri kazanılması, bertarafı, ithalatı, ihracatı ile transit geçişine ilişkin yasal sınırlama ve yükümlülükleri, alınacak önlemleri, yapılacak denetimleri, tabi olunacak hukuki ve cezai sorumlulukları kapsar.

Tanımlar:

Lastik: Yolcu ve yük nakil araçları altında bazı bağlayıcı ve güçlendirici bileşenlerle, kauçuktan üretilen, kullanılan takviye malzemesine göre sınıflandırılan araç lastikleri olarak adlandırılan değişik tip ve ebattaki ürünleri,

Ömrünü tamamlamış lastik (ÖTL): Faydalı ömrünü tamamladığı belirlenerek araçtan sökülen orijinal veya kaplanmış, bir daha araç üzerinde lastik olarak kullanılmayacak durumda olan ve üretim esnasında ortaya çıkan ıskarta lastikleri, ifade eder.

Trafik denetimleri:

Kullanılan lastiklerin kullanım ömrünü tamamlayıp tamamlamadığının tespiti, trafik zabıtası tarafından rutin veya şok denetimlerinde lastiklerin dış derinliğinin ölçülmesi ve hasar durumunun belirlenmesi ile yapılır. Buna ilişkin uygulama ve yaptırımlarda Karayolları Trafik Kanunu ve bağlı düzenlemeleri esas alınır.

POLİKLORLU BİFENİL VE POLİKLORLU TERFENİLLERİN KONTROLÜ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; kullanılmış poliklorlu bifenil (PCB) ve poliklorlu bifenil içeren madde ve ekipmanların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden tamamen ortadan kaldırılmasının sağlanmasına yönelik idarî ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Tanımlar:

Poliklorlu bifenil (PCB);

1) Poliklorlu terfenil (PCT),

2) Monometil-tetra-kloro-difenil metanı, monometil-dikloro-difenil metanı veya monometil-dibromo-difenil metanı,

3) 50 ppm'den daha fazla miktarda; poliklorlu bifenil (PCB), poliklorlu terfenil (PCT), monometil-tetra-kloro-difenil metanı, monometil-dikloro-difenil metanı veya monometil-dibromo-difenil metanı içeren karışımı,

ifade etmektedir.

TIBBİ ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, tıbbi atıkların oluşumundan bertarafına kadar; çevreye ve insan sağlığına zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı bir biçimde alıcı ortama verilmesinin önlenmesine; çevreye ve insan sağlığına zarar vermeden kaynağında ayrı olarak toplanması, sağlık kuruluşu içinde taşınması, geçici depolanması, tıbbi atık işleme tesisine taşınması ve bertaraf edilmesine; yönelik prensip, politika ve programlar ile hukuki, idari ve teknik esasların belirlenerek uygulanmasına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, sağlık kuruluşlarının faaliyetleri sonucu oluşan tıbbi atıklar ile bu atıkların üretildikleri yerlerde ayrı toplanması, sağlık kuruluşu içinde taşınması, geçici depolanması, tıbbi atık işleme tesisine taşınması ve bertaraf edilmesine ilişkin esasları kapsar.

Tanımlar:

Enfeksiyon yapıcı atık: Enfeksiyon yapıcı etkenleri taşıdığı bilinen veya taşınması muhtemel; başta kan ve kan ürünleri olmak üzere her türlü vücut sıvısı, insan dokuları, organları, anatomik parçaları, otopsi materyali, plasenta, fetus ve diğer patolojik materyali, bu tür materyal ile bulaşmış eldiven, örtü, çarşaf, bandaj, flaster, tamponlar, eküvyon ve benzeri atıkları, karantina altındaki hastaların vücut çıkartılarını, bakteri ve virüs tutucu hava filtrelerini, enfeksiyon yapıcı ajanların laboratuvar kültürlerini ve kültür stoklarını, enfekte hayvanlara ve çıkartılarına temas etmiş her türlü malzemeyi, veterinerlik hizmetlerinden kaynaklanan atıkları,

Genotoksik atık: Hücre DNA'sı üzerinde mutasyon yapıcı, kanserojen veya insan ya da hayvanda düşüğe neden olabilen türden farmasötik ve kimyasal maddeleri, kanser tedavisinde kullanılan sitotoksik (antineoplastik) ürünleri ve radyoaktif materyali ihtiva eden atıklar ile bu tür ajanlarla tedavi gören hastaların idrar ve dışkı gibi vücut çıkartılarını,

Kesici-Delici atık: Enjektör ve diğer tüm tıbbi girişim iğneleri, lanset, kapiller tüp, bisturi, bıçak, serum seti iğnesi, cerrahi suture iğneleri, biyopsi iğneleri, intraket, kırık cam, ampul, lam-lamel, kırılmış cam tüp ve petri kapları gibi batma, delme, sıyrık ve yaralanmalara neden olabilecek atıkları,

Patolojik atık: Cerrahi girişim, otopsi, anatomi veya patoloji çalışması sonucu ortaya çıkan dokuları, organları, vücut parçalarını, vücut sıvılarını ve fetusu,

Tıbbi atık: Enfeksiyon yapıcı atıkları, patolojik atıkları ve kesici-delici atıkları, ifade eder.

Genel ilkeler:

Tıbbi atıkların yönetimine ilişkin ilkeler şunlardır;

- a) Tıbbi atıkların çevreye ve insan sağlığına zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesi yasaktır.
- b) Tıbbi atıkların, tehlikeli, tehlikesiz, belediye veya ambalaj atıkları gibi diğer atıklar ile karıştırılmaması esastır.
- c) Tıbbi atıkların, kaynağında diğer atıklardan ayrı olarak toplanması, geçici depolanması, taşınması ve bertarafı esastır.
- d) Tıbbi atıkların yönetiminden sorumlu kişi, kurum/kuruluşlar, bu atıkların çevre ve insan sağlığına olabilecek zararlı etkilerinin azaltılması için gerekli tedbirleri almakla yükümlüdürler.
- e) Sağlık kuruluşları, atıklarının toplanması, taşınması, sterilizasyonu ve bertarafı için gerekli harcamaları karşılamakla yükümlüdür.
- g) Sağlık kuruluşları ile bu atıkların toplanması, taşınması ve bertarafından sorumlu belediyelerin ya da belediyelerin yetkilerini devrettiği firmaların, tıbbi atık yönetimi faaliyetlerini yerine getiren ilgili personelini periyodik olarak eğitimden ve sağlık kontrolünden geçirmesi ve tıbbi atık yönetimi kapsamındaki faaliyetlerin bu personel tarafından yapılması esastır.

Tıbbi Atık Üreticileri Ek-1

Uluslararası Biyotehlike Amblemi Ek-2 (Dikkat! Tıbbi Atık)

MADEN ATIKLARI YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; madenlerin aranması, çıkarılması, hazırlanması/zenginleştirilmesi veya depolanması sonucunda ortaya çıkan atıkların üretiminden nihai bertarafına kadar çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yönetilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; madenlerin aranması, çıkarılması, hazırlanması/zenginleştirilmesi veya depolanması sonucunda ortaya çıkan atıkların yönetimi için gerekli olan işlemleri kapsar.

Bu Yönetmelik; maden sahalarında doğrudan madencilik faaliyetlerinden kaynaklanmayan atıkları; maden galerilerine ve sondaj çukurlarına su basılmasını veya yer altı suyunun reenjeksiyonunu, kapsamaz.

Tanımlar:

Maden: Yer kabuğunda ve su kaynaklarında doğal olarak bulunan ekonomik ve ticari değeri olan petrol, doğal gaz, jeotermal ve su kaynakları dışında kalan her türlü maddeyi,

Maden atığı: Madenlerin aranması, çıkarılması, hazırlanması ve zenginleştirilmesi veya depolanması sonucunda oluşan katı veya şlam/sulu çamur şeklinde madde veya malzemeyi, ifade eder.

Genel hükümler:

Maden atıklarının geçici depolanması, taşınması ve işlenmesi sırasında su, hava, toprak, bitki, hayvan ve insanlar için risk yaratmayacak, gürültü, titreşim ve koku yoluyla rahatsızlığa neden olmayacak, doğal çevrenin olumsuz etkilenmesini önleyecek ve böylece çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek yöntem ve işlemlerin kullanılması esastır.

Maden atıkların toprağa, denizlere, göllere, akarsulara ve benzeri alıcı ortamlara dökülmesi, doğrudan dolgu yapılması ve depolanması suretiyle çevrenin kirlenmesi yasaktır.

Maden atıklarının sürdürülebilir çevre ve insan sağlığı ile sürdürülebilir kalkınma prensipleri göz önünde bulundurularak yönetilmesinde mevcut en iyi teknik ve teknolojilerin seçilmesi ve uygulanması esastır.

Atık Yönetimi Planı EK-1

Dahili Acil Eylem Planı EK-2

Maden Atıklarının Karakterizasyonu EK-3

İnert Maden Atıkları Listesi EK-4

Maden Atık Bertaraf Tesisi Sınıflandırma Kriterleri EK-5

Uygulama Projesi Formatı Ek-6

BAZI TEHLİKESİZ ATIKLARIN GERİ KAZANIMI TEBLİĞİ

Amaç:

Bu Tebliğin maksadı, bir faaliyet sonucunda ortaya çıkan bazı tehlikesiz atıkların çevreye olabilecek olumsuz etkilerinin en aza indirilmesi, atık miktarının azaltılması, geçici depolanması, geri kazanım tesislerinin kurulması ve bu tesislerin çevreyle uyumlu yönetiminin sağlanmasına yönelik prensip, politika ve programların belirlenmesi için gerekli idari ve teknik esasların düzenlenmesidir.

Tanımlar:

Tehlikesiz atık: Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmeliğin ekinde (EK-IV) yıldız (*) ile işaretlenmemiş atıkları, ifade eder.

Genel esaslar:

Tehlikesiz atıkların, ekonomiye katkı sağlamak ve nihâ bertarafa gidecek atık miktarının azaltılması amacıyla geri kazanılması esastır.

Tehlikesiz atıkların geri kazanımı bu Tebliğde belirtilen usul ve esaslara göre yapılır.

ATIKTAN TÜRETİLMİŞ YAKIT, EK YAKIT VE ALTERNATİF HAMMADDE TEBLİĞİ

Amaç:

Bu Tebliğin amacı, atıkların alternatif hammadde olarak kullanılması, atıktan türetilmiş yakıt hazırlanması ve bu hazırlama tesislerinde bulunması gereken asgari şartlara ilişkin teknik, idari ve uyulması gereken genel kurallar ile atıktan türetilmiş yakıt kullanımı ve beraber yakma tesislerinde ek yakıt olarak kullanılacak atıklara ilişkin esasları belirlemektir.

Tanımlar ve kısaltmalar:

Atıktan türetilmiş yakıt (ATY): Tebliğ ekinde (Ek-3, Ek-4) verilen özelliklere uygun, ek listesinin ilgili sütununda işaretlenmiş olan atıklardan üretilen yakma veya beraber yakma tesislerinde kullanılabilen yakıtı,

Ek yakıt: Tebliğ ekinde (Ek-4) listesinin ilgili sütununda yer alan, beraber yakma tesislerine ATY dışında alternatif yakıt olarak ayrı kabul edebilecek atıkları, ifade etmektedir.

Genel hükümler:

ATY üretimi, ve kullanımı ile ek yakıt ve/veya alternatif hammadde kullanımında insan sağlığına ve çevreye risk oluşturmayacak şekilde gerekli tedbirler alınır.

ATY ve ek yakıtın muhtevastındaki enerji ve mineral miktarı, yakıtın termal prosese optimum beslenme işlemine imkân verecek şekilde olur.

ATY Özellikleri Ek-3

ATY Hazırlama ve Ek Yakıt Kullanacak Tesislerin Kabul Edebileceği Atıkların Listesi Ek-4

ÖMRÜNÜ TAMAMLAMIŞ ARAÇLARIN DEPOLAMASI, ARINDIRILMASI, SÖKÜMÜ VE İŞLENMESİNE İLİŞKİN TEKNİK USULLER TEBLİĞİ

Amaç:

Bu Tebliğin maksadı; ömrünü tamamlamış araç teslim yerlerinin, geçici depolama alanlarının, münferit depoların ve işletme tesislerinin tabi olacakları kriterlerin belirlenmesidir.

Kapsam:

Bu Tebliğ, ömrünü tamamlamış araç teslim yerlerini, münferit depoları, geçici depolama alanlarını ve işleme tesislerini kapsar.

Ömrünü tamamlamış araçların teslim yerleri:

Ömrünü tamamlamış araçların, ekonomik operatörlerce araç sahiplerinden teslim alınarak, aracın kayıttan düşülmesi ve bertaraf formu işlemlerinin yapıldığı yerlerdir.

KOMPOST TEBLİĞİ

Amaç:

Bu Tebliğin amacı; bir faaliyet sonucunda ortaya çıkan veya işletmelerden kaynaklanan biyobozunur atıkların; çevre ve insan sağlığına zarar vermeden kaynağında ayrı toplanarak yönetiminin sağlanmasına; geri kazanımının sağlanarak düzenli depolama tesislerinde bertaraf edilecek miktarının azaltılmasına; kompost tesislerinin teknik kriterlerinin belirlenmesine; Kompost tesislerinden elde edilen ürünlerin yönetimine; ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam:

Bu Tebliğ, işletmelerin faaliyetlerinden ve/veya tüketimden kaynaklanan, bu Tebliğin eki (ek-1) atık listesinde yer alan biyobozunur atıkların kompost tesislerinde işlenmesi, oluşan ürünün özellikleri ve kullanımına ilişkin teknik esasları kapsar.

Bu Tebliğ hükümleri; radyoaktif atıkları; atıksuları; hayvan kavrularını, tarımsal amaçlı kullanılan hayvansal dışkıyı; İnsan Tüketimi Amacıyla Kullanılmayan Hayvansal Yan Ürünler Yönetmeliği hükümleri kapsamında yönetilen hayvansal yan ürünleri, kapsamaz.

Tanımlar:

Biyobozunur atık: Park, bahçe ve evler ile lokantalar, satış noktaları, gıda üretim ve benzeri tesislerden kaynaklanan oksijenli veya oksijensiz ortamda bozunmaya uğrayabilen atıkları,

Kompost: Organik esaslı atıkların oksijenli veya oksijensiz ortamda ayrıştırılması suretiyle üretilen ürünü, ifade eder.

Atık Listesi Ek-1

SIFIR ATIK YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, hammadde ve doğal kaynakların etkin yönetimi ile sürdürülebilir kalkınma ilkeleri doğrultusunda atık yönetimi süreçlerinde çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, yaygınlaştırılmasına, geliştirilmesine, izlenmesine, finansmanına, kayıt altına alınarak belgelendirilmesine ilişkin genel ilke ve esasların belirlenmesidir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, mahalli idareler ve Yönetmelik eki (EK-1) listede tanımlı diğer yerler ile gönüllülük esasına dayalı olarak sıfır atık yönetim sistemini kurmak isteyenler için sıfır atık yönetim sisteminin kurulmasına, izlenmesine, sıfır atık belgesi düzenlenmesine ilişkin esasları kapsar.

Tanımlar:

Sıfır atık: Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde atık oluşumunun önlenmesi/azaltılması, yeniden kullanıma öncelik verilmesi, oluşan atıkların ise kaynağında ayrı biriktirilerek toplanması ve geri dönüşüm ve/veya geri kazanımının sağlanarak bertarafı gönderilecek atık miktarının azaltılması suretiyle çevre ve insan sağlığının ve tüm kaynakların korunmasını hedefleyen yaklaşımı, ifade eder.

Genel esaslar:

Üretim, tüketim ve hizmet süreçlerinde kaynakların verimli kullanılması amacıyla; Yönetmelik ekinde (EK-2) verilen esaslar da dikkate alınarak atık oluşumunun önlenmesi; atık oluşumunun önlenmesinin mümkün olmadığı durumlarda atıkların azaltılması; ürün ve malzemelerin yeniden kullanım olanaklarının değerlendirilmesi, esastır.

Sıfır Atık Yönetim Sisteminin Oluşturulmasına Yönelik Uygulama Takvimi Ek-1

Atık Oluşumunun Önlenmesine ve Azaltılmasına İlişkin Esaslar Ek-2:

Atık oluşumunun önlenmesi ve azaltılması için asgari olarak;

a) Kaynakların verimli kullanılması amacıyla sürdürülebilir üretim ve tüketim modelleri geliştirilerek dayanıklı, tamir edilebilir, yeniden kullanılabilir ve iyileştirilebilir ürünlerin tasarlanması, üretilmesi ve kullanılması esastır.

b) Alternatifi olması halinde, tek kullanımlık/kullan at ürünler yerine yeniden kullanılabilir ürünlerin tercih edilmesi esastır.

c) Tüketici ve ambalajlanan ürün için gerekli güvenlik ve sağlık düzeyini sağlamaya yeterli olandan fazla hacim ve ağırlıkta ambalaj kullanılmaması esastır.

ç) Elektrikli ve elektronik eşyalar, tekstiller, mobilyalar, ambalajlar ile inşaat malzemeleri öncelikli olmak üzere, ürünlerin onarılması ve yeniden kullanımlarının sağlanması esastır.

d) Gıda atıklarının oluşumunun önlenmesi için gıdaların üretimi, tedarik zinciri ve kullanımı boyunca ilgili taraflarca gerekli önlemlerin alınması ve gıda atığı önleme planlarının hazırlanması esastır.

e) Gıda bağıışı ve insani tüketim için gıdaların yeniden dağıtımlarını teşvik eden uygulamaların tercih edilmesi, gıdaların hayvan yeminde kullanılması veya işlenerek gıda dışı ürünlere dönüştürülmesi yerine öncelikli olarak insani tüketim amacıyla kullanımını sağlayacak tedbirlerin alınması esastır.

f) Ürünlere ve malzemelere ilişkin mevzuata hael getirmeksizin, ürünlere ve malzemelerde tehlikeli madde kullanımının azaltacak önlemlerin alınması esastır.

g) Özellikle yeniden kullanıma veya geri dönüşüme uygun olmayan atıkların oluşumunun azaltılması esastır.

Sfır Atık Yönetim Sisteminin Kurulması İçin Kriterler Ek-3:

Mahalli İdareler İçin Kriterler;

- 1 Konutlardan tehlikesiz nitelikteki geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıkların diğer atıklardan ayrı olacak şekilde en az ikili olmak üzere toplanması veya toplattırılması
- 2 Cadde, sokak ve kamuya açık alanlara geri kazanılabilir atıklar ve diğer atıklar şeklinde en az ikili olmak üzere, atıkların ayrı biriktirilmesi için kolay ulaşılabilir yerlere yeterli sayı ve kapasitede biriktirme ekipmanının yerleştirilmesi
- 3 Cadde, sokak ve kamuya açık alanlara ihtiyaca göre atık cam kumbaraları yerleştirilmesi
- 4 Evlerden kaynaklanan atık ilaçların toplanması için toplama noktası olarak belirlenen ilaç satışının yapıldığı yerlere atık ilaç biriktirme ekipmanı temin edilmesi
- 5 Tekstil/giysi atıklarının toplanması amacıyla kumbaraların yerleştirilmesi ve bu atıkların yeniden değerlendirilmesi amacıyla çalışmaların yürütülmesi
- 6 Bakanlığın belirlemiş olduğu esaslara uygun şekilde Atık Getirme Merkezi/Merkezlerinin ve toplama noktalarının kurularak faaliyete başlamış olması
- 7 Atıkların toplanması amacıyla toplama programının belirlenmesi ve halkın bilgilendirilmesi, bu program çerçevesinde atıkların toplanması veya toplattırılması,
- 8 Toplama noktaları ve atık getirme merkezlerinde biriktirilebilecek atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya, atık ilaç gibi atıklar ile büyük hacimli atıkların buralara getirilmesine veya yerinden alınmasına yönelik planlama, bilgilendirme ve yönlendirme yapılması,
- 9 Biyo-bozunur atıkların ayrı toplanarak geri kazanımı konusunda gerekli çalışmaların yapılması (Kompost, biyometanizasyon, vb.)
- 10 Sorumluluk alanında uygulanan sfır atık yönetim sistemine ilişkin verilerin kayıt altına alınması
- 11 Sfır atık yönetim sisteminin uygulanması konusunda farkındalık ve bilinçlendirme çalışmalarının yapılması
- 12 İl Sfır Atık Yönetim Sistemi Planına uyulması

Bina ve Yerleşkeler İçin Kriterler;

- 1 Oluşan tehlikesiz nitelikteki geri kazanılabilir kağıt, cam, metal, plastik atıkların diğer atıklardan ayrı olarak biriktirilmesi
- 2 Oluşan atık pil, bitkisel atık yağ, atık elektrikli ve elektronik eşya ile diğer geri kazanılabilir atıkların ayrı olarak biriktirilmesi
- 3 1. ve 2. kriterlerde belirtilmeyen tehlikesiz ve tehlikeli özellik gösteren diğer atıklar ile tıbbi atıkların ilgili mevzuatına uygun olarak biriktirilmesi
- 4 Biyo-bozunur atıkların, yoğun oluşum gösterdikleri çay ocakları, kafeterya, yemek hazırlama veya yemek servisinin yapıldığı yerler gibi noktalarda ayrı olarak biriktirilmesi
- 5 Biriktirme ekipmanlarında renk kriterine uyulması, atığa özgü bilgilendirici işaret veya yazıların yer alması
- 6 Tüm biriktirme ekipmanlarının ihtiyaca ve ilgili mevzuatında verilen kriterlerine uygun hacim, adet ve özellikte olması
- 7 Biriktirilen atıkların ilgili idarenin toplama sistemine ve/veya izin ve/veya çevre lisansı bulunan atık işleme tesislerine teslim edilmek üzere, oluşturulan geçici depolama alanında toplanması
- 8 Sıfır atık yönetim sistemine ilişkin gerekli bilgilendirme eğitimlerinin verilmesi
- 9 Çevre Kanunu ve bu Kanun kapsamında hazırlanan mevzuat doğrultusunda almakla yükümlü olduğu izin ve/veya çevre izin/lisanslarının bulunması
- 10 Depozito kapsamındaki ambalajlı ürünlerin satışını gerçekleştiren satış noktaları; tüketiciler tarafından iade edilmek istenen depozitolu içecek ambalajlarının toplanması amacıyla Bakanlıkça esasları belirlenen depozito sistemine katılım sağlamakla ve uygulamakla

Toplama Sistemine İlişkin Açıklayıcı Örnekler Ek-5:

Malzeme türlerine göre ayrı biriktirme yapılması durumunda kullanılacak biriktirme ekipmanlarında kağıt atıklar için **mavi**, plastik atıklar için **sarı**, cam atıklar için **yeşil**, metal atıklar için **açık gri** renk kullanılır.

Diğer atıklar için **koyu gri** renk kullanılır. Süprüntü temizleme kalıntıları, ıslak havlu ve mendiller, seramik ve porselen gibi mutfak ve aksesuar eşya atıkları bu gruba girer.

Biyo-bozunur atıklar için **kahverengi** renk kullanılır. Meyve ve sebze atık ve artıkları, her türlü çay ve kahve posaları, her türlü yiyecek atığı, park ve bahçe bakımından kaynaklı yeşil çimen, yaprak, çiçek vb. atıklar bu gruba girer.

Atık piller, akümülatörler, yenilebilir sıvı ve katı yağlar, kullanılmış kızartmalık yağlar, floresan lambalar, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları, tıbbi atıklar, atık ilaçlar ayrıca biriktirilir.

5312 SAYILI DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERLE KİRLENMESİNDE ACİL DURUMLARDA MÜDAHALE VE ZARARLARIN TAZMİNİ ESASLARINA DAİR KANUN

Amaç:

Bu Kanunun amacı, deniz emniyetinin sağlanması ve deniz kirliliğinin önlenmesi konusundaki uluslararası hukuk ve iç hukuktan doğan hak ve yükümlülükler göz önünde bulundurularak; acil durumlarda gemilerden ve kıyı tesislerindeki faaliyetlerden kaynaklanan kirlenme tehlikesini ortadan kaldırmak veya kirlenmeyi azaltmak, sınırlamak ve gidermek üzere uygulanacak müdahale ve hazırlıklı olma esaslarını; olay sonucu ortaya çıkan zararların tespit ve tazmin esaslarını; uluslararası yükümlülüklerin yerine getirilmesi esaslarını; kanun kapsamına giren kişilerle kurum, kuruluş, gemi ve tesislerin Kanunda belirtilen ilgililerinin yetki, görev ve sorumluluklarını, belirlemektir.

Kapsam:

Bu Kanun, uygulama alanlarında bulunan veya herhangi bir nedenle uygulama alanlarına girmek isteyen, beşyüz groston ve daha büyük petrol ve diğer zararlı maddeleri taşıyan gemiler ile petrol ve diğer zararlı maddelerle kirlenmeye neden olabilecek faaliyetleri icra eden kıyı tesislerinin sorumlu taraflarının, bakanlıkların ve kamu kurum ve kuruluşlarının yetki, görev ve sorumluluklarını kapsar.

Savaş gemileri ve yardımcı savaş gemileri ile herhangi bir devlete ait veya devlet tarafından işletilen ve ticarî faaliyetler dışında kullanılan gemiler Kanun kapsamı dışındadır.

Tanımlar:

Diğer zararlı maddeler: Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin (MARPOL 73/78) eklentilerinde listelenmiş maddeler ile bu liste ile sınırlı olmaksızın deniz ortamına karıştığında kirlenme yaratan radyoaktif maddeler hariç her türlü maddeyi,

Petrol: Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Ait Uluslararası Sözleşmenin (MARPOL 73/78) eklentilerinde listelenen maddeler ile bu liste ile sınırlı olmaksızın ham petrol, akaryakıt, slaç, rafine ürünler ve toprak altında doğal olarak meydana gelen her türlü sıvı hidrokarbon karışımını,

Kuruluşların yetki, görev ve sorumlulukları:

Bu Kanunun uygulanması bakımından genel koordinasyon görevi ilgili Bakanlığa aittir. Bu Kanunla yetkili kılınan kurum ve kuruluşlar, bu Kanun kapsamında elde ettikleri bilgiler ile yapılan işlemleri gecikmeksizin ilgili Bakanlığa bildirmekle yükümlüdürler.

Acil müdahale plânlarının hazırlanması, kıyı alanlarında acil müdahale plânlarının uygulanması, kirlenmenin türü ve etkilerinin belirlenmesi, çevreye olan zararların tespiti ve olay sonrası kirlilikten etkilenen alanların rehabilitasyonuna ilişkin yetki, görev ve sorumluluklar Bakanlığa; deniz araçlarından kaynaklanan deniz kirliliğinin önlenmesine yönelik acil müdahale plânlarının uygulanması, hazırlıklı olma, kirliliğe müdahale, zararların tazmini ve malî sorumluluk garantilerinin bildiri konularında icraya ilişkin yetki, görev ve sorumluluklar Müsteşarlığa; asayiş ve kolluk görevlerine ilişkin yetki, görev ve sorumluluklar Sahil Güvenlik Komutanlığına aittir.

DENİZ ÇEVRESİNİN PETROL VE DİĞER ZARARLI MADDELERLE KİRLENMESİNDE ACİL DURUMLARDA MÜDAHALE VE ZARARLARIN TAZMİNİ ESASLARINA DAİR KANUNUN UYGULAMA YÖNETMELİĞİ

Amaç ve kapsam:

Bu Yönetmeliğin amacı; Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun hükümlerinin etkin olarak uygulanmasını sağlayacak prensipleri ve uygulamaya yönelik alınacak tedbirleri, Kanun'da belirtilen hususlarda yetki, görev ve sorumluluklar ile uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Tanımlar:

Acil müdahale plânı: Müdahale faaliyetleri kapsamında teşkilatlanmayı, yetki, görev ve sorumlulukları, yapılacak işlemleri, hazırlıklı olma, müdahale imkân ve kabiliyetleri ile diğer hususları içeren ulusal, bölgesel ve yerel düzeydeki plânları,

Garantör: Kanunda belirtilen hükümlere göre sorumlu taraf adına, sorumlu taraf dışında zararların tazminine ilişkin malî sorumluluk üstlenen ve malî sorumluluk belgesini sağlayan kişi, kuruluş veya devleti,

Hazırlıklı olma: Olayda acil ve etkin bir önlem almak ve olaydan kaynaklanabilecek zararı en aza indirmek amacıyla müdahale etme kabiliyetine sahip her türlü araç, gereç, donanım, malzeme ve eğitilmiş insan gücünü hazır bulundurma hâlini,

Kirlenme: Olay sonucunda, petrol ve diğer zararlı maddelerin; canlı kaynaklara ve deniz yaşamına zarar verecek, insan sağlığı için tehlike oluşturacak, balıkçılık ve denizlerin diğer yasal amaçlarla kullanımı da dahil olmak üzere, denizcilik faaliyetlerini engelleme, deniz suyunun niteliğini değiştirme ve ekolojik dengeyi bozma gibi zararlı etkiler yaratacak şekilde deniz çevresine karışmasını,

Koruyucu önlem: Bir olayın meydana gelmesinden sonra ortaya çıkabilecek muhtemel kirlenmeyi önlemek veya sınırlı tutmak amacıyla alınan tedbirleri,

Müdahale: Bir olayın meydana gelmesinden sonra ortaya çıkan kirliliğin neden olacağı zararı azaltmak, gidermek, sınırlandırmak amacıyla icra edilen faaliyetleri veya koruyucu önlemlerin uygulanmasını,

Olay: Acil müdahale plânlarının uygulanmasını veya acil müdahaleyi gerektiren çarpışma, kırılma, yangın, patlama veya diğer nedenlerle gemilerden veya kıyı tesislerinden kaynaklanan kirlenme veya zarar ortaya çıkaran veya ortaya çıkma tehlikesi yaratan bir durumu,

Risk değerlendirmesi: Meydana gelebilecek kaza olasılığı ile kaza sonucu ortaya çıkabilecek hasar, zarar ve kayıpların ortaya konulması için yapılan teknik ve bilimsel araştırmalar, değerlendirmeler bütünü,

Sorumlu taraf: Zararın tazmini ve koruyucu önlemlerin karşılanması konusunda yükümlülük atfedilebilecek, beşyüz groston ve daha büyük petrol ve diğer zararlı maddeleri taşıyan gemiler ile kıyı tesislerinin sahipleri, işletenleri, kaptanları, idare edenleri, kiracıları, zilyetleri ve garantörleri,

Zarar: Olay sonucu ortaya çıkan kirlenmenin veya kirlenme tehlikesinin neden olduğu; temizleme masraflarını, koruyucu önlemlere ilişkin masrafları, canlı kaynaklar ve deniz yaşamına verilen zararları, bozulan çevrenin yeniden oluşturulması, toplanan atıkların taşınması ve bertarafı için yapılacak masrafları, geçim için kullanılan doğal ve canlı kaynaklarda meydana gelen zararları, özel mallardaki zararları, şahısların yaralanması ve ölümünden kaynaklanan zararları, gelir kayıplarını, gelir ve kazanç kapasitelerine verilen zararları ve diğer kamu zararları ile zararın tespit, tazmin ve uyuşmazlıkların giderilmesine ilişkin masrafları,

Zararsız geçiş: Türk iç sularına girmeksizin veya iç sular dışında bulunan bir demirleme yerine veya liman tesisine uğramaksızın karasularını katetme amacıyla veya Türk iç sularına ulaşmak veya ayrılmak, iç sular dışında bulunan bir demirleme yerinde veya liman tesisinde durmak veya bunlardan ayrılmak amacıyla Türk karasularında seyretmeyi, ifade eder.

İlke ve esaslar:

Bu Yönetmeliğin uygulanması kapsamında;

- a) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamındaki tüm gemi ve kıyı tesislerinin, bir olay veya kirlenme meydana gelmeden önce önlenmesinde veya kirlenme meydana geldiğinde, deniz emniyetinin sağlanması, deniz ve deniz çevresinin korunması; insan hayatına, mallara, denize ve deniz çevresine verilecek zararların önlenmesi veya azaltılmasını temin etmek üzere gerekli tüm tedbirleri almaları,
- b) Kanun ve bu Yönetmelik kapsamında meydana gelen her türlü kirlilik olayında kirliliğe müdahale, kirliliğin temizlenmesi ve kirlenen alanların rehabilitasyonu ve yeniden kullanıma kazandırılması,
- c) Bu Yönetmelik kapsamında meydana gelen kirlilik olaylarını gören, duyan, bilen herkes tarafından ilgili makamlara bildirilmesi,
- ç) Bu Yönetmelik kapsamında meydana gelen bir olaya hazırlıklı olma ve müdahale amacıyla ulusal, bölgesel, kıyı tesisi ve gemi acil müdahale planlarının hazırlanması,
- d) Gemi ve kıyı tesislerinin kirliliğin önlenmesine yönelik acil müdahale planlarına ve bu planların uygulanması için gerekli her türlü ekipman, teçhizat ve personele sahip olmaları,
- e) Seyir, can, mal ve çevre emniyetini sağlamak amacıyla alınan tedbirlerin, Kanun, bu Yönetmelik ve ilgili mevzuat ile uluslararası düzenlemelerde belirtilen usul ve esaslara göre yetkili kuruluşlar tarafından denetlenmesi, zorunludur.

Kıyı Tesisi Acil Müdahale Planı Ek- I A

Risk Değerlendirmesi İle Acil Müdahale Planlarını Hazırlayacak Ve Acil Müdahalede Bulunabilecek Kurum Kuruluşların Özellikleri Ek-I B

Kıyı Tesisi Acil Müdahale Planı Hazırlama Proje Formatı Kapsamlaştırılmış Proje Formatı Ek-I C

Tehlike Altındaki Gemilerin Uygun Güvenli Deniz Alanlarına Kabul Kriterleri Ek-I D

Bölgesel Acil Müdahale Planında Olması Gereken Asgari Başlıklar Ek-II

Ulusal Acil Müdahale Planında Olması Gereken Asgari Başlıklar Ek-III

GEMİLERDEN ATIK ALINMASI VE ATIKLARIN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarının denize verilmesinin önlenmesi ve deniz ortamının korunması maksadıyla, yükümlüleri tarafından atık kabul tesislerinin kurulması ve işletilmesi ile atık alma gemilerine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan gemileri, bu alanlarda bulunan limanlarda yapılması gerekli atık kabul tesislerini ve atık alma gemilerini kapsar.

Tanımlar:

Atık: Gemilerin ürettiği atıklar ile yük artıklarını,

Gemi: Kullanma amacı ne olursa olsun, denizde ve iç sularda kürekten başka bir aygıtla yola çıkabilen, tüm deniz araçları, hava yastıklı tekneler, hidrofil botlar, platformlar ve denizaltılar gibi her türlü yapı ve tipteki tekneyi,

Gemilerin ürettiği atıklar: Bir geminin normal faaliyetleri sırasında üretilen ve MARPOL 73/78'in ekleri kapsamına giren, kanalizasyon dâhil tüm atıklar ve yük artıkları dışındaki tüm atıkları ve MARPOL 73/78'in uygulanmasına yönelik düzenlemelerde tanımlanan yük ile ilgili atıkları,

MARPOL: 1978 tarihli Protokol ile değişik 1973 tarihli Denizlerin Gemiler Tarafından Kirletilmesinin Önlenmesine Dair Uluslararası Sözleşmeyi

Yük artıkları: Boşaltma işlemleri ve temizleme operasyonları tamamlandıktan sonra geriye kalan, geminin kargo ambarı veya depolarındaki her türlü yük malzemesinin artan kısımları ile yükleme veya boşaltma fazlalıkları ve dökülenleri, ifade eder.

Deniz ve Çevresinin Korunması:

Deniz kirliliğini önlemek amacıyla gemilerden kaynaklanan atıkları çevreye zarar verecek şekilde doğrudan ve/veya dolaylı olarak deniz ortamına bırakmak yasaktır.

Gemilerden kaynaklanan atıkların atık kabul tesislerine ve atık alma gemilerine verilmesi, alınması, geçici depolanması ve bertarafı safhalarında sorumlu gerçek ve tüzel kişiler, çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek tedbirleri almak zorundadır.

Gemilerin Yükümlülükleri:

Türkiye'nin deniz yetki alanlarında bulunan uğraksız gemiler haricindeki gemiler; normal faaliyetlerinden kaynaklanan ve bu Yönetmelik kapsamında tanımlanan atıkları, bu Yönetmelik hükümlerine göre kurularak işletilen atık kabul tesislerine veya atık alma gemilerine geciktirmeksizin vermekle yükümlüdürler.

Atık Kabul Tesisi Proje Raporu ve Atık Yönetim Planı Formatı Ek-1

YÜZME SUYU KALİTESİNİN YÖNETİMİNE DAİR YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, insan sağlığının korunması, çevre ve yüzme suyu kalitesinin muhafaza edilmesi, yüzme suyu kalitesinin belirlenmesi ve izlenmesi, sınıflandırılması, yönetilmesi ve yüzme suyu kalitesi konusunda halkın bilgilendirilmesi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, çok sayıda insanın yüzmesinin beklendiği, yüzmeye izin verilen ya da yüzmenin kalıcı olarak yasaklanmadığı tüm yerüstü ve kıyı sularını kapsar.

Bu Yönetmelik, yüzme havuzları, kaplıca suları, arıtmaya tabi tutulmuş veya tedavi amaçlı kullanılmak üzere oluşturulmuş sular ile yeraltı ve yerüstü sularından ayrı yapay olarak oluşturulmuş suları kapsamaz.

DİP TARAMA MALZEMESİNİN ÇEVRESEL YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, deniz ve kıyı alanları ile nehir ağzlarında gerçekleştirilen dip tarama faaliyetlerinin çevresel yönetimi, bu faaliyetler sonucunda ortaya çıkan tarama malzemelerinin faydalı kullanımı ile çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde deniz ortamına boşaltılması veya bertarafına dair usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, deniz ve kıyı alanları ile nehir ağzlarının kıyı kenar çizgisinin deniz tarafında gerçekleştirilen dip tarama faaliyetleri ile bu faaliyetler sonucunda ortaya çıkan tarama malzemelerinin standartlarını, bu malzemelerin boşaltılacağı deniz alanlarının kriterlerini, boşaltım yöntemlerini, bertaraf ve faydalı kullanım olanaklarını, alınması gereken izinleri, faaliyetin deniz çevresine olan etkilerinin izlenmesine ilişkin hususları ve İdareye yapılacak olan raporlamayı kapsar.

DENİZLERDE FAALİYET GÖSTEREN BALIK ÇİFTLİKLERİNİN ÇEVRESEL YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, balık çiftliklerinin kurulamayacağı hassas deniz alanlarının belirlenmesi ve balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin izlenerek çevresel yönetimine ilişkin usul ve esasların oluşturulmasıdır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, balık çiftliklerinin çevresel açıdan uymaları gereken kriterleri, balık çiftliklerinin deniz çevresine olan etkilerinin izlenmesini, getirilecek kısıtlamaları ve yapılması gereken raporlamaları kapsar.

BAZI AKARYAKIT TÜRLERİNDEKİ KÜKÜRT ORANININ AZALTILMASINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, insan ve çevreyi zararlı etkilerden korumak için bazı akaryakıt türlerinin yakılması sonucunda oluşan kükürt dioksit emisyonlarının azaltılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; Türkiye Cumhuriyeti topraklarında, deniz yetki alanlarında ya da belirlenen kirlilik kontrol alanlarında, bazı akaryakıt türlerinin kükürt içeriğinin sınırlandırılması veya kükürt dioksit emisyonlarının azaltılması ile bazı akaryakıt türlerinin denetimini, numune alınmasını ve raporlanmasını kapsar.

ÇEVRESEL GÜRÜLTÜNÜN DEĞERLENDİRİLMESİ VE YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; çevresel gürültüye maruz kalınması sonucu kişilerin huzur ve sükûnunun, beden ve ruh sağlığının bozulmaması için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak ve kademeli olarak uygulamaya konulmak üzere; değerlendirme yöntemleri kullanılarak çevresel gürültüye maruz kalma seviyelerinin, hazırlanacak gürültü haritaları, akustik rapor ve çevresel gürültü seviyesi değerlendirme raporu ile belirlenmesi, çevresel gürültü ve etkileri hakkında kamuoyunun bilgilendirilmesi, gürültü haritaları, akustik rapor ve çevresel gürültü seviyesi değerlendirme raporu sonuçları esas alınarak; özellikle çevresel gürültüye maruz kalma seviyelerinin insan sağlığı üzerinde zararlı etkilere sebep olabileceği ve çevresel gürültü kalitesini korumanın gerekli olduğu yerlerde, gürültüyü önleme ve azaltmaya yönelik eylem planlarının hazırlanması ve bu planların uygulanması ile ilgili usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; özellikle nüfusun yoğun olduğu alanlarda, parklarda veya yerleşim bölgelerindeki diğer sessiz alanlarda, açık arazideki sessiz alanlarda, okul, hastane ve diğer gürültüye hassas alanlar da dahil olmak üzere insanların maruz kaldığı çevresel gürültüler ile çevresel titreşime yönelik esas ve usulleri kapsar.

Bu Yönetmelik kişinin kendisinden dolayı maruz kaldığı gürültüyü, ev faaliyetleri dışındaki gürültüler ile komşuların oluşturduğu gürültüyü, İş Kanunu kapsamındaki işyerlerinde çalışan işçilerin maruz kaldığı gürültüyü, ulaşım araçlarının iç gürültüsünü ve askeri alanlardaki askeri faaliyetlere bağlı gürültüyü kapsamaz.

Tanımlar:

Çevresel gürültü: Ulaşım araçları, kara yolu trafiği, demir yolu trafiği, hava yolu trafiği, deniz yolu trafiği, açık alanda kullanılan teçhizat, şantiye alanları, sanayi tesisleri, atölye, imalathane, işyerleri ve benzeri ile rekreasyon ve eğlence yerlerinden çevreye yayılan gürültü dâhil olmak üzere, insan faaliyetleri neticesinde oluşan zararlı veya istenmeyen açık hava seslerini, ifade eder.

HAVA KALİTESİ DEĞERLENDİRME VE YÖNETİMİ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; hava kirliliğinin çevre ve insan sağlığı üzerindeki zararlı etkilerini önlemek veya azaltmak için hava kalitesi hedeflerini tanımlamak ve oluşturmak, tanımlanmış metotları ve kriterleri esas alarak hava kalitesini değerlendirmek, hava kalitesinin iyi olduğu yerlerde mevcut durumu korumak ve diğer durumlarda iyileştirmek, hava kalitesi ile ilgili yeterli bilgi toplamak ve uyarı eşikleri aracılığı ile halkın bilgilendirilmesini sağlamaktır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, hava kalitesi standartlarını ve hava kalitesinin değerlendirilmesini, "bölge"ler ve "alt bölge"lerin oluşturulmasını ve tüm bölgelerde iyi hava kalitesinin sağlanması için alınması gerekli önlemleri kapsar.

Bu Yönetmelik, işçi sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamına giren iş yerleri iç ortamlarında uygulanmaz.

Tanımlar:

Alt bölge: Nüfusu 250.000'den fazla olan bir bölgeyi veya nüfusu 250.000 veya daha az olup hava kalitesinin değerlendirilmesi ve yönetiminin gerekli olduğu kilometrekare başına düşen nüfusun yoğun olduğu bölgeyi,

Bölge: Yetkili merci tarafından sınırlandırılmış bir alanı,

Dış ortam havası: Çalışma mekânları haricinde troposferdeki dış havayı,

Kirletici: İnsan kaynaklı faaliyetler sonucunda doğrudan veya dolaylı olarak dış ortam havasına verilen ve çevre ve/veya insan sağlığı üzerinde zararlı etkileri olabilecek herhangi bir maddeyi, ifade eder.

Limit Değerler, Hedef Değerler, Uzun Vadeli Hedefler, Değerlendirme Eşikleri, Bilgilendirme ve Uyarı Eşikleri Ek- I

Geçiş Dönemi Uzun Vadeli ve Kısa Vadeli Sınır Değerleri ve Uyarı Eşikleri Ek- I A

Bir "Bölge" veya "Alt Bölge" İçindeki Hava Kirleticileri Konsantrasyonlarının Değerlendirilmesi İçin Gerekliklerin ve Ölçümler İçin Örnekleme Noktalarının Konumlarının Belirlenmesi Ek-II

Hava Kirleticileri Konsantrasyonları ve Çökeltme Oranlarının Değerlendirilmesi İçin Referans Metotlar Ek-III

Dış Ortam Hava Kalitesinin İyileştirilmesi İçin Temiz Hava Planına Dahil Edilecek Bilgiler Ek-IV

Uyarı Eşikleri Aşıldığında Kamuoyuna Sunulacak Asgari Bilgiler Ek-V

İstatistiksel Parametrelerin Hesaplanması ve Veri Toplanması İçin Kriterler ve Sunulacak Bilgiler Ek-VI

ISINMADAN KAYNAKLANAN HAVA KİRLİLİĞİNİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; konut, toplu konut, kooperatif, site, okul, üniversite, hastane, resmi daireler, işyerleri, sosyal dinlenme tesisleri, sanayide ve benzeri yerlerde ısınma amaçlı kullanılan yakma tesislerinden kaynaklanan is, duman, toz, gaz, buhar ve aerosol halinde dış havaya atılan kirleticilerin hava kalitesi üzerindeki olumsuz etkilerini azaltmak ve denetlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; ısınmada kullanılacak yakma tesislerinin özelliklerini ve işletilme esaslarını, yakma tesislerinde kullanılacak katı, sıvı ve gaz yakıtların kalite kriterlerini ve uyulması gerekli emisyon sınırlarını kapsar.

Tanımlar:

Dış Hava: Çalışma mekanları haricindeki troposferde bulunan dış ortamlardaki havayı,

Emisyon: Yakma tesisinden dış havaya atılan atık gaz içindeki kirleticinin debisini (kg/saat, m³/saat),

Emisyon Değeri: Atık gaz konsantrasyonu (mg/Nm³) içindeki nem miktarı düşüldükten sonra (273 K, 1013 hPa) kuru bazda elde edilen kirletici konsantrasyonu (mg/Nm³),

Yakıtlar:

Bu Yönetmelik kapsamında, yakma tesislerinde kullanılabilir yakıtlar ve kullanılması yasak maddeler aşağıda belirtilmiştir.

Kullanılabilir yakıtlar: Kömür; taşkömürü, taşkömürü briketleri, taşkömürü koku; linyit kömürü, linyit kömürü briketi, turb briketi, turba; antrasit; asfaltit.

Yukarıda belirtilen yerli, ithal ve briket kömürlerin özellikleri Yönetmelikte belirtilmiştir.

Genel Kurallar ve Koşullar:

Katı yakıtlı yakma tesislerinde Yönetmelikte sayılan kural ve koşullara uyulması zorunludur.

İşletmedeki Ölçümlerin Yapılışı Hakkında Koşullar ve Kurallar EK-3/A

Test Koşullarında Verimliliğin ve Azotoksit (NO_x) Miktarının Belirlenmesi Ek-3/B

İYONLAŞTIRICI OLMAYAN RADYASYONUN OLUMSUZ ETKİLERİNDEN ÇEVRE VE HALKIN SAĞLIĞININ KORUNMASINA YÖNELİK ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; iyonlaştırıcı olmayan radyasyonun yayılımı sonucu oluşan elektromanyetik alanların, insan sağlığı ve çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin bilimsel olarak araştırılmasını sağlamak ve bu olumsuz etkilerin azaltılmasına esas olacak kriterleri belirlemek; iyonlaştırıcı olmayan radyasyonun bu radyasyonu oluşturan cihazların insan ve çevre sağlığı üzerinde sebep olduğu olumsuz etkiler konusunda halkın bilgilendirilmesini sağlamak; kurum ve kuruluşların alması gereken tedbirleri, belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; mikrodalgalar, statik alanlar, oldukça düşük frekans alanları, düşük frekans alanları ve radyofrekans alanları içeren 0 Hz-300 GHz frekans bandındaki elektromanyetik alanları ve kişilerin bu alanlara maruziyetine dair hususları kapsar.

İşyerlerinde çalışanların iş ortamında, tıbbi bakım görmekte olan hastaların hastane ortamında ve askerî faaliyetlere bağlı olarak askerî alanlardaki askerlerin maruz kaldıkları elektromanyetik alanlar bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Tanımlar:

İyonlaştırıcı olmayan radyasyon: İyonlaşmaya sebep olmayan elektromanyetik dalgaları, ifade eder.

KOKU OLUŞTURAN EMİSYONLARIN KONTROLÜ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, kokuya sebep olan emisyonların kontrolüne ve azaltılmasına yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkındaki Yönetmeliğin ek listesinde yer alan faaliyet ve tesislerin; çevresel etki değerlendirilmesi mevzuatı kapsamında; çevre denetim mevzuatı kapsamında; şikâyetin değerlendirilmesi kapsamında, koku sorunlarının belirlenmesi ve çözümü ile ilgili işlemleri ve yaptırımları kapsar.

Bu Yönetmelik, açık ortam hariç olmak üzere iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamına giren işyeri iç ortam havası için uygulanmaz.

Tanımlar ve kısaltmalar:

Koku: İnsanda koku alma duyusunu harekete geçiren ve kokunun algılanmasına neden olan uçucu maddelerin yarattığı etkiyi,

Koku emisyonu: Noktasal veya alansal bir kaynaktan havaya atılan veya yayılan kokulu gazları,

Koku Azaltımına Yönelik Teknikler Ek-1

SANAYİ KAYNAKLI HAVA KİRLİLİĞİNİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, sanayi ve enerji üretim tesislerinin faaliyeti sonucu atmosfere yayılan is, duman, toz, gaz, buhar ve aerosol halindeki emisyonları kontrol altına almak; insanı ve çevresini hava alıcı ortamındaki kirlenmelerden doğacak tehlikelerden korumaya; hava kirlenmeleri sebebiyle çevrede ortaya çıkan umuma ve komşuluk münasebetlerine önemli zararlar veren olumsuz etkileri gidermeye ve bu etkilerin ortaya çıkmasını engellemeye ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik işletmelerin kurulması ve işletilmesi için gerekli esasları, işletmeden çıkan hava emisyonları ve işletmenin etki alanı içerisinde hava kirliliğinin önlenmesinin tetkik ve tespiti ile, yakıtların, ham maddelerin ve ürünlerin üretilmesi, kullanılması, depolanması ve taşınmasına ilişkin usul ve esasları kapsar.

Hava emisyonu kapsamında değerlendirilen işletmeler:

Hava emisyonu olan ve Çevre Kanununca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik kapsamında yer alan işletmelerin kurulması ve işletilmesi için çevre izni alınması zorunludur. Bu işletmelerden kaynaklanan hava emisyonlarının değerlendirilmesinde bu Yönetmelik hüküm esas ve sınır değerlerine göre iş ve işlemler yapılır.

İşletmeler İçin Hava Emisyonu Esas ve Sınır Değerleri Ek-1

EGZOS GAZI EMİSYONU KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; trafikte seyreden motorlu taşıtlardan kaynaklanan egzoz gazlarının neden olduğu hava kirliliğinin etkilerinden canlıları ve çevreyi korumak, egzoz gazı kirleticilerinin azaltılmasını sağlamak, ölçümler yaparak kontrol etmek ve uygulamaya ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, trafikte seyreden benzin, motorin (dizel) ve gaz yakıtla (LPG, CNG, LNG ve benzeri) çalışan motorlu taşıtların egzoz gazı emisyon ölçümlerini yapacak olan gerçek veya tüzel kişilere ait ölçüm istasyonlarını ve bunların açılması, işletilmesi, yetkilendirilmesi, ölçüm istasyonlarında bulunacak cihaz, araç/gereç, personel ve bunların niteliklerini, işletme, çalışma ve denetlenmelerine dair usul ve esasları kapsar.

Egzoz gazı emisyon ölçümleri:

Egzoz gazı emisyon ölçümleri; yetkili egzoz gazı emisyon ölçüm istasyonları tarafından yapılır.

Benzinli, benzin+İpgli taşıtlarda karbon monoksit (CO), dizel taşıtlarda absorpsiyon katsayısı ölçümleri yapılır.

Tabela Şablonu Ek-1

MADDELERİN VE KARIŞIMLARIN SINIFLANDIRILMASI, ETİKETLENMESİ VE AMBALAJLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; piyasaya arz edilen maddelerin, karışımların ve bazı eşyaların, insan sağlığı ve çevre üzerinde yaratabilecekleri olumsuz etkilere karşı yüksek seviyede koruma sağlamak ve serbest dolaşımını temin etmek üzere sınıflandırılmasına, etiketlenmesine ve ambalajlanmasına ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; maddelerin ve karışımların sınıflandırılmasını, zararlı maddelerin ve karışımların etiketlenmesini ve ambalajlanmasını; imalatçı, ithalatçı ve alt kullanıcıların, piyasaya arz edilen maddeleri ve karışımları sınıflandırılmasına ilişkin hükümleri; tedarikçilerin, piyasaya arz edilen maddeleri ve karışımları etiketlemesi ve ambalajlanmasına ilişkin hükümleri; imalatçı, eşya üreticileri ve ithalatçıların, Kimyasalların Kaydı, Değerlendirilmesi, İzni ve Kısıtlanması Hakkında Yönetmelik kapsamında kayıt veya bildirim tabi olan ve piyasaya arz edilmeyen maddeleri sınıflandırılmasına ilişkin hükümleri; Yönetmelik ekinin (Ek-6) üçüncü bölümünde, uyumlaştırılmış sınıflandırma ve etiket bilgilerinin yer aldığı madde listesinin oluşturulmasını; maddelerin sınıflandırma ve etiketleme bildirimine ilişkin hükümleri; belirtilen uyumlaştırılmış sınıflandırma ve etiketleme unsurlarından ve belirtilen bildirimden oluşan, maddelere ait bir sınıflandırma ve etiketleme envanterinin oluşturulmasını, kapsar.

Bu Yönetmelik; tıbbi ürünleri, veteriner sağlık ürünlerini, kozmetik ürünleri, tıbbi cihazları, gıda ürünleri, hayvancılık yemleri ve son kullanıcıya nihai ürün olarak ulaşan maddeleri ve karışımları kapsamaz.

Tanımlar ve kısaltmalar:

Ambalaj: Ambalajlama ve içindekilerden oluşan ambalajlama faaliyetinin bütünsel ürününü,

CAS numarası: Kimyasal Kuramlar Servisi tarafından verilen numarayı,

Dağıtıcı: Perakendeci dahil olmak üzere, bir maddeyi kendi halinde veya karışım içinde, üçüncü taraflar için sadece depolayan ve piyasaya arz eden Türkiye’de yerleşik gerçek veya tüzel kişiyi,

EC numarası: Maddenin Avrupa Birliği içindeki resmî numarasını,

Eşik değer: Bir madde veya karışım içindeki sınıflandırılmış safsızlığa, katkı maddesine veya her bir bileşene ilişkin, madde veya karışımın sınıflandırılmasında bu safsızlığın, katkı maddesinin veya bileşenin dikkate alınacağını gösteren değeri,

IUPAC adı: Maddenin, Uluslararası Temel ve Uygulamalı Kimya Birliği tarafından verilen adını,

Karışım: İki veya daha fazla maddenin kimyasal özelliklerini kaybetmeden bir araya gelmesi veya çözelti oluşturmasını,

Kullanım: Her türlü işlem, formülasyon, tüketim, depolama, muhafaza, kaplara doldurma, bir kaptan diğerine aktarma, karıştırma, eşya üretimi veya diğer faaliyetleri,

Zararlı maddelerin ve karışımların sınıflandırılması:

Zararlı maddelerin ve karışımların zararlılık sınıflarının belirlenmesinde ve sınıflandırılmasında Yönetmelikte belirtilen ilkelere uyulması esastır.

Etiketinin içeriği:

Zararlı olarak sınıflandırılan ve ambalaj içinde bulunan madde veya karışım; tedarikçinin adı, adresi ve telefon numarası; halka sunulan ambalaj içindeki madde veya karışımın nominal miktarı; belirtilen maddenin veya karışımın kimliği; uygulanabilir durumlarda, zararlılık işaretleri; uyarı kelimeleri; zararlılık ifadeleri; önlem ifadeleri ve ilave bilgi bölümü içeren etiketi taşır.

Türkiye’de piyasaya arz edilecek zararlı madde ve karışımların etiketleri Türkçe hazırlanır. Tedarikçiler, kullanılan tüm dillerde aynı detayların yer alması kaydıyla, etiketlerinde Türkçenin yanında farklı diller de kullanabilir.

Ambalajlama şartları:

Zararlı maddeyi veya karışımı içeren ambalajlar aşağıdaki koşulları sağlar:

- a) Ambalaj, daha özel güvenlik aksamının öngörüldüğü durumlar haricinde, içindekileri dışarıya sızdırmayacak şekilde tasarımlanır ve üretilir.
- b) Ambalajı ve kapatma aksamını oluşturan malzemeler, ambalajın içindekilerin neden olacağı hasarlara karşı hassas veya içindekiler ile birlikte zararlı bileşikler oluşturmaya yatkın olamaz.
- c) Ambalaj ve kapatma aksamı, elleçlemenin normal şiddetini ve yükünü güvenli bir şekilde karşılayacak ve gevşemeyecek şekilde sağlam ve dayanıklı olur.
- ç) Değiştirilebilir kapatma aksamı ile donatılmış olan ambalajlar, içindekiler dışarıya çıkmadan yeniden kapatılabilecek şekilde tasarımlanır.

Halka sunulan veya satılan zararlı maddeleri veya karışımları içeren ambalajlar çocukların merakını cezbedecek veya uyandıracak veya tüketicileri yanlış yönlendirecek şekilde ve tıbbi ürünlerde, kozmetik ürünlerde, gıda veya hayvan yemlerinde kullanılan sunuş ve tasarım özellikleriyle karışıklığa yol açarak tüketicileri yanlış yönlendirebilecek şekilde olamaz.

Zararlı Madde ve Karışımların Sınıflandırılması ve Etiketlenmesine İlişkin Gereklilikler Ek-1

Belirli Maddelerin ve Karışımların Etiketlenmesi ve Ambalajlanmasına İlişkin Özel Kurallar Ek-2

Zararlılık İfadeleri Listesi, İlave Zararlılık İfadeleri ve İlave Etiket Unsurları Ek-3

Önlem İfadelerinin Listesi Ek-4

Zararlılık İşaretleri Ek-5:

Fiziksel, sağlığa ilişkin, çevresel ve ilave zararlılıkları içeren işaretleri kapsar.

Bazı Zararlı Maddeler İçin Uyumlaştırılmış Sınıflandırma ve Etiketleme Ek-6

MADDELERİN VE KARIŞIMLARIN FİZİKO-KİMYASAL, TOKSİKOLOJİK VE EKOTOKSİKOLOJİK ÖZELLİKLERİNİN BELİRLENMESİNDE UYGULANACAK TEST YÖNTEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, maddelerin ve karışımların içsel özelliklerinden kaynaklanan fiziko-kimyasal, toksikolojik ve ekotoksikolojik özelliklerinin belirlenmesi için madde veya karışım üzerinde yapılacak testlere ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; maddenin ve karışımların içsel özelliklerine ilişkin, Maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkında Yönetmeliğin ek-9'unda yer alan bilgilerin elde edilmesinde kullanılan testleri kapsar.

Kimyasal test yöntemleri Ek

ZARARLI MADDELER VE KARIŞIMLARA İLİŞKİN GÜVENLİK BİLGİ FORMLARI HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; piyasaya arz edilen zararlı maddelerin ve karışımların insan sağlığı ve çevre üzerinde yaratabilecekleri olumsuz etkilere karşı etkin kontrol ve gözetimi sağlamak üzere güvenlik bilgi formlarının (SDS) hazırlanması ve dağıtılmasına ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkındaki Yönetmelik uyarınca zararlı olarak sınıflandırılmış ve piyasaya arz edilen maddelerin ve karışımların güvenlik bilgi formlarının hazırlanması ve dağıtılmasına; güvenlik bilgi formlarında yer alacak bilgilere ve formun şekline; bitki koruma ürünlerine ilişkin özel düzenlemelerdeki hükümler saklı kalmak üzere bitki koruma ürünlerinin güvenlik bilgi formlarının hazırlanmasına; maddelerin ve Karışımların Sınıflandırılması, Etiketlenmesi ve Ambalajlanması Hakkındaki Yönetmelik hükümleri kapsamında zararlı kabul edilmemekle birlikte, piyasaya arz edilen ve 5 inci maddenin ikinci fıkrasındaki koşulları sağlayan karışımlara ilişkin güvenlik bilgi formlarının hazırlanması ve dağıtılmasına; maddenin Yönetmelik ekinde (ek-2) belirtilen kriterlere göre kalıcı, biyobirikimli ve toksik ya da çok kalıcı ve çok biyobirikimli olması durumunda, piyasaya arz edilen bu maddelere ilişkin güvenlik bilgi formlarının hazırlanmasına; ayrıca, güvenlik bilgi formu hazırlayıcısının belgelendirilmesine, ilişkin usul ve esasları kapsar.

Bu Yönetmelik; insan sağlığı ile ilgili amaçlar için kullanılan tıbbi ürünleri, veterinerlikle ilgili amaçlar için kullanılan tıbbi ve tıbbi olmayan ürünleri; kozmetik ürünleri; atık niteliğindeki madde karışımları; gıda maddeleri; hayvan yemleri; radyoaktif maddeler ve radyoaktif madde içeren karışımları; haklarında, yürürlükteki diğer düzenlemelerde bu Yönetmelikle aynı seviyede bilgi sağlayıcı ve koruyucu hükümler bulunan, vücuda yerleştirilebilir aktif tıbbi cihazları; haklarında, yürürlükteki diğer düzenlemelerde ilgili hükümler bulunan, patlama ya da piroteknik etki yoluyla fiili etki yaratmak üzere piyasaya arz edilen harp levazımatı ve patlayıcıları ve son kullanıcıya nihai ürün olarak ulaşan madde ve karışımları kapsamaz.

Tanımlar ve kısaltmalar:

ADR: Tehlikeli Malların Karayolu ile Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Avrupa Anlaşmasını,

CAS Numarası: Kimyasal Kuramlar Servisi tarafından verilen numarayı,

Güvenlik bilgi formu: İnsan sağlığı ve çevrenin, zararlı maddelerin ve karışımların olumsuz etkilerinden korunması amacıyla, zararlı maddelerin ve karışımların özelliklerine ilişkin ayrıntılı bilgileri ve bulunduğu işyerlerinde zararlılık özelliklerine göre alınacak güvenlik önlemlerini içeren belgeyi,

ICAO-TI: Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü Teknik Talimatlarını,

IMDG Kod: Uluslararası Denizcilik Tehlikeli Yükler Kodunu,

IUPAC adı: Maddenin, Uluslararası Temel ve Uygulamalı Kimya Birliği tarafından verilen adını,

Karışım: İki veya daha fazla maddenin kimyasal özelliklerini kaybetmeden bir araya gelmesi veya çözelti oluşturmasını,

Madde: Doğal halde bulunan veya bir üretim sonucu elde edilen, içindeki kararlılığını sağlamak üzere kullanılan katkı maddeleri ile üretim işleminden kaynaklanan safsızlıklar dahil, fakat yine içindeki kararlılığını ve yapısını etkilemeden uzaklaştırılabilen çözücüler hariç, kimyasal elementleri ve bunların bileşiklerini,

RID: Tehlikeli Malların Demiryoluyla Uluslararası Taşımacılığına İlişkin Kuralları,

Safety Data Sheet (SDS veya M-SDS): Uluslararası OSHA standartlarında tarifi geçen Güvenlik Bilgi Formunun İngilizce adını,

UN RTDG: Tehlikeli Malların Taşınmasına Dair Birleşmiş Milletler Tavsiyelerini, ifade eder.

Güvenlik bilgi formu için gerekenler:

Yönetmelikte belirtilen durumlarda, bir maddenin ya da karışımın tedarikçisi, madde veya karışımın alıcısına Yönetmelik eki (ek-1) uyarınca hazırlanmış bir güvenlik bilgi formunu temin eder.

Güvenlik bilgi formlarında yer alması gereken bilgiler:

Güvenlik bilgi formunda yer alması gereken başlıklar; maddenin/Karışımın ve şirketin/dağıtıcının kimliği; zararlılık tanımlanması, bileşimi/İçindekiler hakkında bilgi, ilk yardım önlemleri; yangınla mücadele önlemleri; kaza sonucu yayılmaya karşı önlemler; elleçleme ve depolama; maruz kalma kontrolleri/kişisel korunma; fiziksel ve kimyasal özellikler; kararlılık ve tepkime; toksikolojik bilgiler; ekolojik bilgiler; bertaraf etme bilgileri; taşımacılık bilgisi; mevzuat bilgisi ve diğer bilgilerdir.

Yukarıda belirtilen bilgileri sağlama yükümlülüğü, zararlı maddeleri ve karışımları piyasaya arz etmekle sorumlu tedarikçiye aittir.

Güvenlik Bilgi Formlarının Hazırlanması İçin Gereklilikler Ek-1

KİMYASALLARIN KAYDI, DEĞERLENDİRİLMESİ, İZİNİ VE KISITLANMASI HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, insan sağlığı ve çevrenin yüksek düzeyde korunmasını sağlamak, maddelerin zararlarının değerlendirilmesine yönelik alternatif yöntemleri özendirmek, rekabeti ve yeniliği artırmak üzere kimyasalların kaydı, değerlendirilmesi, izni ve kısıtlanmasına ilişkin idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; maddelerin imalatını, piyasaya arzını veya maddenin kendi halinde, karışım içinde veya eşya içinde kullanımını ve karışımların piyasaya arzını kapsar.

Bu Yönetmelik; radyoaktif maddeler ve karışımları; herhangi bir muamele veya işlem görmemeleri kaydıyla, yeniden ihracatı amacıyla geçici depolamada veya bir serbest bölgede veya antropolarda bulunan veya transit halindeki ve gümrüğe tabi olan maddeler, karışımlar veya eşya içindeki maddeleri; izole olmayan ara maddeleri; zararlı maddelerin ve zararlı karışımların demiryolu, karayolu, iç su yolu, deniz yolu veya havayolu ile taşınmasını; atıkları; savunma amaçlı imal veya ithal edilen madde ve karışımları; insan ya da veterinerlik kullanımına yönelik tıbbi ürünleri; gıdaları; yemleri; kozmetik ürünleri; tıbbi cihazları, içeren, madde ve karışımları kapsamaz.

Maddelerin Değerlendirilmesi ve Kimyasal Güvenlik Raporlarının Hazırlanması İçin Genel Hükümler Ek-1

KALICI ORGANİK KİRLETİCİLER HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, kalıcı organik kirleticilerin olumsuz etkilerinden insan sağlığını ve çevreyi korumaktır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, bu Yönetmelikte tanımlanan kalıcı organik kirleticilerin; imalatının, piyasaya arzının ve kullanımının yasaklanmasına; en kısa sürede aşamalı olarak kullanımdan kaldırılmasına veya kısıtlanmasına; mümkün olduğunca ortadan kaldırma amacıyla, bu maddelerin salımlarının en aza indirilmesine; bu maddelerden oluşan, bunları içeren veya bu maddelerin herhangi biri tarafından kirletilmiş atıkların yönetimine, ilişkin hükümleri kapsar.

Tanımlar:

Kalıcı Organik Kirletici: Kalıcı Organik Kirleticilere İlişkin Stokholm Sözleşmesinin ekinde (ek-D) belirtilen özelliklere sahip maddeyi, ifade eder.

Yasaklamaya Tabi Maddeler Listesi Ek - 1

Kısıtlamaya Tabi Maddeler Listesi Ek - 2

Emisyon Azaltma Hükümlerine Tabi Maddeler Listesi Ek-3

Atık Yönetimi Hükümlerine Tabi Maddelerin Listesi Ek-4

ATIKSU ALTYAPI VE EVSEL KATI ATIK BERTARAF TESİSLERİ TARİFELERİNİN BELİRLENMESİNDE UYULACAK USUL VE ESASLARA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; atıksu altyapı tesisleri ile evsel katı atık bertaraf tesislerinin kurulması, bakımı, onarımı, işletilmesi, kapatılması ve izlenmesi, bu tesislerle ilgili olarak verilen tüm hizmetleri karşılayabilecek tam maliyet esaslı tarifelerin; atıksu altyapı yönetimleri, büyükşehir belediyeleri ve belediyeler tarafından belirlenmesi, ayarlanması ve uygulanması yoluyla çevresel altyapı hizmetlerinin sürdürülebilirliğini sağlamaktır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; kentsel veya endüstriyel atıksuların toplanması, arıtılması, deşarjı veya geri kazanımı ve ıslahına ilişkin yatırımlara; atıksu sistemlerinin işletmesi, bakım ve onarımına; arıtma çamuru bertarafına veya geri kazanılmasına; evsel katı atıklar için toplama, taşıma, aktarma, geri kazanım (kompost, yakma) ve bertaraf tesisleri kurulması, işletilmesi, kapatılması ve kapatma sonrası izlenmesi ve bakımına, ait tam maliyet esaslı tarifelerin belirlenmesinde uyulacak usul ve esasları kapsar.

Tanımlar:

Abone: Su ve atıksu ve katı atık hizmetlerinden faydalanan ve/veya faydalanacak gerçek veya tüzel kişiyi,

Atık üreticisi: Faaliyetleri sonucu atık oluşumuna neden olan kişi ve/veya atığın bileşiminde veya yapısında bir değişikliğe neden olacak ön işleme, karıştırma veya diğer işlemleri yapan herhangi bir gerçek veya tüzel kişiyi,

Kirleten: Faaliyetleri sırasında veya sonrasında doğrudan veya dolaylı olarak çevre kirliliğine, ekolojik dengenin ve çevrenin bozulmasına neden olan gerçek ve tüzel kişileri,

ifade eder.

İlkeler:

Sürdürülebilir atıksu ve evsel katı atık hizmetlerinin yönetilmesi amacıyla tarifelerin belirlenmesinde;

a) Toplam sistem maliyetlerinin tarifelere yansıtılması,

b) Tarifelerin kirleten öder ilkesine göre belirlenmesi,

c) Atıksu hizmetlerinden tahsil edilen ücretlerin, atıksu; evsel katı atık hizmetlerinden tahsil edilen ücretlerin de evsel katı atık ile ilgili hizmetler dışında kullanılmaması,

esastır.

Abonelik:

Atıksu altyapı yönetimlerinin hizmet vermekle yükümlü olduğu tüm gerçek ve tüzel kişilerin abone olması zorunludur.

ATIKSU TOPLAMA VE UZAKLAŞTIRMA SİSTEMLERİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç ve kapsam:

Bu Yönetmeliğin amacı; atıksu toplama ve uzaklaştırma sistemlerinin planlanması, tasarımı ve projelendirilmesi, yapımı ve işletilmesine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Bu Yönetmelik; halk sağlığı ve güvenliğini, çevrenin korunmasını, sistemin sürdürülebilir olmasını, içmesuyu kaynaklarının suyla taşınan kirliliklerden korunmasını esas alarak kanalizasyon sistemlerinin planlanması, tasarımı ve projelendirilmesi ile yapımı ve işletilmesine ilişkin usul ve esasları kapsar.

Tanımlar:

Atıksu: Eysel, endüstriyel ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş suları, ifade eder.

Kanalizasyon Sistemlerinin Etüt, Planlama ve Projelendirilmesine İlişkin Teknik Esaslar Ek-1

Kanalizasyon Sistemlerinin Yapımına İlişkin Teknik Esaslar Ek-2

Kanalizasyon Sistemlerinin İşletme ve Bakımına İlişkin Teknik Esaslar Ek-3

ÇEVRE KANUNUNUN 29 UNCU MADDESİ UYARINCA ATIKSU ARITMA TESİSLERİNİN TEŞVİK TEDBİRLERİNDEN FAYDALANMASINDA UYULACAK USUL VE ESASLARA DAİR YÖNETMELİK

Amaç ve kapsam:

Bu Yönetmeliğin amacı, alıcı ortamın su kalitesinin yükseltilmesi ve doğal kaynakların korunması için alıcı ortama deşarj eden ve/veya geri kazanan atıksu altyapı tesisi yönetimlerinden, arıtma tesisini kuran, işleten ve ilgili mevzuatta belirtilen yükümlülüklerini yerine getirenlerin, Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesinde belirtilen teşvik tedbirleri kapsamında atıksu arıtma tesislerinde kullandıkları elektrik enerjisi giderlerinin bir kısmının Bakanlıkça geri ödenmesine ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Bu Yönetmelik, Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesi çerçevesinde ve bu Yönetmelikte belirtilen koşulları sağlayarak elektrik enerjisi gideri geri ödemesi alacak olan atıksu altyapı tesisi yönetimlerini ve birinci fıkradaki usul ve esaslarla ilgili iş ve işlemleri kapsar.

Ödenek ve ödemenin yapılacağı kurum, kuruluş ve işletmeler:

Atıksuların arıtılması amacıyla atıksu arıtma tesislerinde kullanılan ve ödemesi yapılan bir önceki yıla ait elektrik enerjisi gideri, Çevre Kanunu'nun 29 uncu maddesi uyarınca Bakanlar Kurulunca belirlenecek oranda, Bakanlık bütçesine bu amaç için ayrıca konulacak ödenekten ilgili atıksu altyapı tesisi yönetimlerine geri ödenir. Atıksu altyapı tesisi yönetimleri tarafından atıksu arıtma tesisi için işletme hizmeti alınması durumunda ödeme işlemi atıksu altyapı yönetimlerine yapılacaktır.

EVSEL VE KENTSEL ARITMA ÇAMURLARININ TOPRAKTA KULLANILMASINA DAİR YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; arıtma çamurlarının toprakta kullanımında gerekli tedbirlerin alınması esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, evsel ve kentsel atıksuların arıtılması sonucu ortaya çıkan arıtma çamurlarının toprağa, bitkiye, hayvana ve insana zarar vermeyecek şekilde, toprakta kontrollü kullanımına ilişkin teknik ve idari esasları kapsar.

KENTSEL ATIKSU ARITIMI YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, kentsel atıksuların toplanması, arıtılması ve deşarjı ile belirli endüstriyel sektörlerden kaynaklanan atıksu deşarjının olumsuz etkilerine karşı çevreyi korumaktır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, kanalizasyon sistemlerine boşaltılan kentsel ve belirli endüstriyel atıksuların toplanması, arıtılması ve deşarjı, atıksu deşarjının izlenmesi, raporlanması ve denetlenmesi ile ilgili teknik ve idari esasları kapsar.

KUM ÇAKIL VE BENZERİ MADDELERİN ALINMASI, İŞLETİLMESİ VE KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, orman sayılan alanlar dışındaki yerlerden, kum, çakıl ve benzeri maddelerin çevreye ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde alınması, işletilmesi ve kontrolü ile ilgili esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; orman sayılan alanlar dışındaki, ülkenin egemenlik alanlarındaki denizlerden, akarsu ve kuru dere yataklarından, göl yataklarından ve tarım arazilerinden kum, çakıl ve benzeri maddelerin alınması işletilmesi ve kontrolü ile ilgili esasları kapsar.

Tanımlar:

Çakıl: Cinsleri ne olursa olsun, tane büyüklükleri veya genişlikleri 2 milimetre ile 25 santimetre arasında değişen taş parçalarını,

Kum: Tabiatı tabii olarak bulunan içerisinde %80'in altında SiO₂ bulunan ariyet malzemesi ve SiO₂ oranına bakılmaksızın denizlerdeki kumu, ifade eder.

Kum, çakıl alımıyla ilgili sınırlamalar ve yasaklar:

Yönetmelikte belirtilen alanlarda kum, çakıl ve benzeri maddelerin alımına yönelik kum ve çakıl ocağı açılması ve işletilmesine izin verilmez.

SU KİRLİLİĞİ KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ

Amaç ve Kapsam:

Bu Yönetmeliğin amacı, Ülkenin yeraltı ve yerüstü su kaynakları potansiyelinin korunması ve en iyi bir biçimde kullanımının sağlanması için, su kirlenmesinin önlenmesini sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirmek üzere gerekli olan hukuki ve teknik esasları belirlemektir.

Bu Yönetmelik su ortamlarının kalite sınıflandırmaları ve kullanım amaçlarını, su kalitesinin korunmasına ilişkin planlama esasları ve yasaklarını, atıksuların boşaltım ilkelerini ve boşaltım izni esaslarını, atıksu altyapı tesisleri ile ilgili esasları ve su kirliliğinin önlenmesi amacıyla yapılacak izleme ve denetleme usul ve esaslarını kapsar.

Tanımlar:

Su kalitesi kriterleri: Kullanım amaçlarının belirlenmiş olup olmadığına bakılmaksızın bütün su kaynaklarının dengeli ve sağlıklı ortamlar olarak muhafazası esasına göre, su kaynaklarının korunmasına ve kullanım planlanmasına temel teşkil etmek üzere, yapılmış veya yapılacak kullanım sınıflarına uygunluk açısından su kaynaklarından beklenen fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri,

Su kirliliği: Su kaynağının kimyasal, fiziksel, bakteriyolojik, radyoaktif ve ekolojik özelliklerinin olumsuz yönde değişmesi şeklinde gözlenen ve doğrudan veya dolaylı yoldan biyolojik kaynaklarda, insan sağlığında, balıkçılıkta, su kalitesinde ve suyun diğer amaçlarla kullanılmasında engelleyici bozulmalar yaratacak madde veya enerji atıklarının boşaltılmasını,

Su kirliliği kontrol standartları: Belirli bir amaçla kullanımı planlanan su kütlelerinin mevcut su kalite kriterleri uyarınca kalite denetimine tabi tutulabilmesi ve daha fazla kalite kaybının önlenmesi için konulmuş sınır değerlerini ve bu sınır değerlerinden;

a) Atıksu boşaltımı dolayısı ile alıcı ortam sayılan su kütlelerinin kalite özelliklerini bozmasını engellemek üzere konulmuş olanları, alıcı ortam standartlarını,

b) Aynı amaçla, boşaltılan atıksuların kalite özelliklerini kısıtlayanları ise deşarj standartlarını,

Zehirlilik (toksikite): Zehirli olarak tanımlanan bir maddenin belirli bir konsantrasyondan fazla olarak su ortamında bulunmasıyla insan sağlığının, çeşitli indikatör organizmaların sağlığının ve ekosistem dengesinin tehdit edilmesini; akut veya kronik hastalıklara, teratojenik, genetik bozulmalara ve ölümlere yol açması özelliğini, ifade eder.

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Tabloları (Ekler)

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği Numune Alma ve Analiz Metodları Tebliği

TEHLİKELİ MADDELERİN SU VE ÇEVRESİNDE NEDEN OLDUĞU KİRLİLİĞİN KONTROLÜ YÖNETMELİĞİ (76/464/ AB)

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; su ve çevresinde tehlikeli maddelerden kaynaklanan kirliliğin tespiti, önlenmesi ve kademeli olarak azaltılmasıdır.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; yüzeysel sularda, haliç sularında, bölgesel sularda kirliliğe neden olan tehlikeli maddelerin belirlenmesi, kirlilik azaltma programlarının oluşturulması, kirliliğin önlenmesi ve izlenmesi, suya deşarj edilen tehlikeli maddelerin envanterinin yapılması, deşarj standartları ve kalite kriterlerinin belirlenmesi ile ilgili teknik ve idari esasları kapsar.

Çok Tehlikeli Maddeler ve Bunlara Ait Özel Hükümler Ek-1

Daha Az Tehlikeli Maddeler Ek-2

Tehlikeli Madde Atıksu Deşarjı Teknik Bilgiler Listesi Ek-3

Tehlikeli Maddeler İçin Deşarj Kontrolü Ek-4

TOPRAK KİRLİLİĞİNİN KONTROLÜ VE NOKTASAL KAYNAKLI KİRLENMİŞ SAHALARA DAİR YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; alıcı ortam olarak toprağın kirlenmesinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaları ve sektörleri tespit etmek, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesi esaslarını sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, toprak kirliliğinin önlenmesi, kirlenmenin mevcut olduğu veya olması muhtemel sahaların ve sektörlerin tespiti, kayıt altına alınması, kirlenmiş toprakların ve sahaların temizlenmesi ve izlenmesine ilişkin teknik ve idari usul ve esasları kapsar.

Tanımlar:

Kirlenmiş toprak: Bu Yönetmelikte öngörülen birinci aşama değerlendirme veya ikinci aşama değerlendirme sonucunda, mevcut toprak kullanımı veya gelecekteki muhtemel toprak kullanımı dikkate alındığında, bünyesinde insan ve çevre sağlığı bakımından önemli ölçüde risk oluşturan, insan faaliyetlerinden kaynaklanan tehlikeli kirletici maddelerin bulunduğu teyit edilen ve temizlenmesi gerektiğine karar verilen toprağı, ifade eder.

Jenerik Kirletici Sınır Değerler Listesi Ek-1

Kirlilik Gösterge Parametreleri Listesi Ek-2

SERA GAZI EMİSYONLARININ TAKİBİ HAKKINDA YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı; Yönetmelik ekindeki (EK-1) listede yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesine, raporlanmasına ve doğrulanmasına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; Yönetmelik ekindeki (EK-1) listede yer alan faaliyetlerden kaynaklanan sera gazı emisyonlarının izlenmesi, raporlanması ve doğrulanması iş ve işlemleri ile doğrulayıcı kuruluşların ve işletmelerin mükellefiyetlerinin belirlenmesine dair usul ve esasları kapsar.

Araştırma, yeni ürün ve proseslerin geliştirildiği ve test edildiği tesisler ve tesis bölümleri ile münhasır olarak biyokütle kullanan tesisler bu Yönetmeliğin kapsamı dışındadır.

Tanımlar:

Sera gazı emisyonu: Kızıl ötesi radyasyon emen ve yeniden salan hem tabii hem de beşeri kaynaklı olabilen ve Yönetmelik ekindeki (EK-2) listede belirtilen gazları ve gaz benzeri diğer atmosfer bileşenlerini, ifade eder.

Faaliyet Kategorileri Ek-1

Sera Gazı Emisyonları Ek- 2

OZON TABAKASINI İNCELTEEN MADDELERE İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, ülkemizin taraf olduğu Ozon Tabakasını İncelten Maddelere Dair Montreal Protokolü ile kontrol altına alınan maddelerin kullanılmasına ve sonlandırılmasına ilişkin usul ve esasları belirlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik, kontrol altına alınan maddelerin, yeni maddelerin, bu maddeleri içeren veya bu maddeler ile çalışan ürün ve ekipmanların; üretimi, dış ticareti, kullanımı, piyasaya arzı, geri kazanımı, geri dönüşümü, ıslahı ve bertarafı ile tüm bilgilerin rapor edilmesini ve kamuoyunun bilgilendirilmesini kapsar.

Kontrol Altına Alınan Maddelerin Son Kullanım Alanları Ek-3:

Buzdolapları; dondurucular; nem alıcılar; su soğutucuları; buz ve dondurma makineleri; klima (mobil/merkezi) ve ısı pompası sistemleri; yangın söndürme sistemleri vb. kullanım alanları.

Kontrol Altına Alınan Maddeleri İçeren Ürünler Listesi Ek-4:

Saç spreyleri; traş köpükleri; traş jelleri; deodorantlar; sprey boya ve cilalar vb. ürünler.

Viyana Sözleşmesi, araştırma, ozon tabakasının sistematik gözlenmesi, CFC üretiminin izlenmesi ve bilgi paylaşımı hususlarında hükümetler arası iş birliğinin sağlanmasını teşvik etmiştir. Yasal bağlayıcılığı olan kontrolleri veya hedefleri içermeyen bir çerçeve sözleşme olan Ozon Tabakasının Korunması için Viyana Sözleşmesi'nin kabulünün ardından ozon tabakasını incelten maddelerin kullanımının ve üretiminin kontrol altına alınmasını sağlayacak olan bir protokol üzerinde çalışmalar başlatılmıştır. (Kaynak: Vikipedi)

Eylül 1987'de Ozon Tabakasını İncelten Maddeler İlişkin **Montreal Protokolü** kabul edilmiştir. 1985 yılında Antartika üzerindeki ozon deliğinin tespit edilmesi ile hükümetler, birçok Kloroflorokarbon (CFC)'lerin ve bazı halonların üretimini ve tüketimini azaltacak katı önlemlere ihtiyaç olduğu yargısına varmışlardır. (Kaynak: Vikipedi)

FLORLU SERA GAZLARINA İLİŞKİN YÖNETMELİK

Amaç:

Bu Yönetmeliğin amacı, (Küresel Isınma Potansiyeli KIP 150 ve üzeri olan) florlu sera gazlarından kaynaklanan emisyonları kontrol altına almak ve ülkemizin taraf olduğu Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesine Yönelik Kyoto Protokolünde listelenen florlu sera gazları ile florlu sera gazı içeren ürün veya ekipmanın kullanımına dair usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam:

Bu Yönetmelik; florlu sera gazlarına dair temel ilkeler ile florlu sera gazları ve florlu sera gazı içeren ürün veya ekipmanın elektronik kayıtlarına, etiketlenmesine, sızıntı kontrollerine, raporlanmasına, piyasaya arz ve kullanım yasalarına ilişkin esasları; florlu sera gazları içeren ürün veya ekipmana müdahale eden gerçek ve tüzel kişinin eğitimi ile belgelendirilmesine ilişkin düzenlemeleri; içerisinde 3 (üç) kilogram ve üzerinde florlu sera gazı bulunan veya 3 (üç) kilogram ve üzerinde florlu sera gazı ile çalışan sabit cihazlar veya uygulamaları, kapsar.

Tanımlar:

Florlu sera gazları: Kyoto Protokolünde yer alan ve Yeterlilik ekinde (Ek-1) listelenen hidroflorokarbon, perflorokarbon, kükürt hekzaflorür veya bu maddelerden en az birini içeren karışımları,

Küresel Isınma Potansiyeli (KIP): 1 (bir) kilogram CO₂'e kıyasla 1 (bir) kilogram sera gazının, karışım olması durumunda ise Yönetmelik ekine (Ek-4) göre hesaplanan, 100 (yüz) yıllık zaman dilimi içinde atmosferde yarattığı sera etkisini gösteren terimi, ifade eder.

Piyasaya Arzı Yasaklanan Ürün ve Ekipman Listesi Ek - 3

Buharlaştırma sistemleri; yangından koruma cihazları; evsel pencereler; ayakkabılar ve araç lastikleri; evsel buzdolapları ve evsel dondurucuları vb. ürünler.

Küresel Isınma Potansiyeli (KIP)'nin Hesaplanması Ek - 4

Kyoto Protokolü, küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda mücadeleyi sağlamaya yönelik uluslararası tek çerçeve. Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi içinde imzalanmıştır. Bu protokolü imzalayan ülkeler, karbon dioksit ve sera etkisine neden olan diğer beş gazın salımını azaltmaya veya bunu yapamıyorsa karbon ticareti yoluyla haklarını arttırmaya söz vermişlerdir. Protokol, ülkelerin atmosfere saldıkları karbon miktarını 1990 yılındaki düzeylere düşürmelerini gerekli kılmaktadır. (1997 – 2020) (Kaynak: Vikipedi)

Kyoto Protokolü şu anda yeryüzündeki 160 ülkeyi ve sera gazı salımının %55'inden fazlasını kapsamaktadır. Kyoto Protokolü ile devreye girecek önlemler, pahalı yatırımlar gerektirmektedir. Sözleşmeye göre; Atmosfere salınan sera gazı miktarı %5'e çekilecek; Endüstriden, motorlu taşıtlardan, ısıtmadan kaynaklanan sera gazı miktarını azaltmaya yönelik mevzuat yeniden düzenlenecek; Daha az enerji ile ısınma, daha az enerji tüketen araçlarla uzun yol alma, daha az enerji tüketen teknoloji sistemlerini endüstriye yerleştirme sağlanacak, ulaşımda, çöp depolamada çevrecilik temel ilke olacak; Atmosfere bırakılan metan ve karbon dioksit oranının düşürülmesi için alternatif enerji kaynaklarına yönelinecek; Fosil yakıtlar yerine örneğin bio dizel yakıt kullanılacak; Çimento, demir-çelik ve kireç fabrikaları gibi yüksek enerji tüketen işletmelerde atık işlemleri yeniden düzenlenecek; Termik santrallerde daha az karbon çıkartan sistemler, teknolojiler devreye sokulacak; Güneş enerjisinin önü açılacak, nükleer enerjide karbon sıfır olduğu için dünyada bu enerji ön plana çıkarılacak; Fazla yakıt tüketen ve fazla karbon üretenden daha fazla vergi alınacaktır. (Kaynak: Vikipedi)

Paris Anlaşması, Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Çerçeve Sözleşmesi kapsamında, iklim değişikliğinin azaltılması, adaptasyonu ve finansmanı hakkında 2015 yılında imzalanan, 2016 yılında yürürlüğe bir anlaşmadır. Mart 2021 itibarıyla, BMİDÇS'nin 191 üyesi anlaşmaya taraftır. Anlaşmayı onaylamayan altı BMİDÇS üye devlet vardır: Eritre, İran, Irak, Libya, Yemen ve Türkiye. Bu altı ülke içinde en büyük emisyon kaynağı ilk 20 içinde yer alan İran ve Türkiye'dir. Amerika Birleşik Devletleri 2020'de anlaşmadan çekildi, ancak 2021'de yeniden katıldı. (Kaynak: Vikipedi)

Paris Anlaşması'nın uzun vadeli sıcaklık hedefi, küresel ortalama sıcaklık artışını sanayi öncesi seviyelerden 2 °C (3,6 °F) artış seviyesi ile sınırlı tutmaktır ve hatta 1,5 °C çaba harcanmasıdır. Çünkü sıcaklık artışını 2 °C yerine 1,5 ile sınırlamak riskler ve etkiler anlamında iklim değişikliğinin risklerini ve etkilerini önemli ölçüde azaltacağını kabul edilmektedir. Bunu sağlamak için emisyonların mümkün olan en kısa sürede azaltılması ve 21. yüzyılın ikinci yarısına kadar salınan ve tutulan sera gazlarının dengelenmesi hedeflenmektedir. Anlaşma ayrıca, tarafların iklim değişikliğinin olumsuz etkilerine uyum sağlama yeteneğini artırmayı ve "düşük sera gazı emisyonları ve iklime dirençli kalkınma yolunda tutarlı bir finansman akışı" sağlamayı hedefliyor. (Kaynak: Vikipedi)